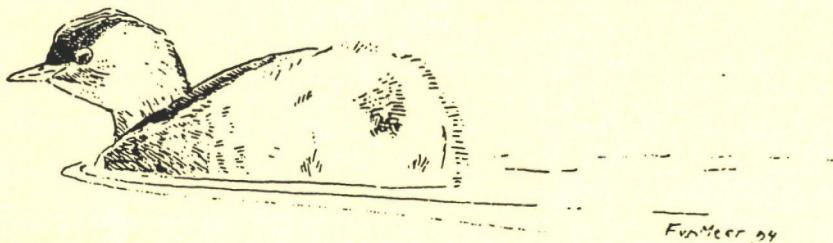

Vogelonderzoek in Meijndel

Jaarverslagen 1993 en 1994

Vogelwerkgroep Meijndel

Dodaars

Dit verslag is namens de Vogelwerkgroep Meijendel samengesteld door:
J.P. Oppentocht en H. Wanders.

Het omvat de broedvogelverslagen 1993 en 1994 (1 maart - 31 augustus) en de wintertellingen van de periode 1 september 1994 tot en met 28 februari 1995. De broedvogelverslagen werden verzorgd door J. Oppentocht; het gedeelte over de vogels buiten de broedtijd is van H. Wanders

Illustraties en omslag: Frank van der Meer

Secretariaat werkgroep: Chopinlaan 30, 2253 BV Voorschoten

Realisatie: NV Duinwaterbedrijf Zuid-Holland, Voorburg
Afdeling Algemeen Secretariaat
Afdeling Repro

Deel I

Inleiding

Sinds 1985 verzorgt de Vogelwerkgroep Meijndel de vogeltellingen in het duingebied van het Duinwaterbedrijf Zuid-Holland tussen Scheveningen en het Wassenaarse Slag.

Dit verslag is dus het negende van de werkgroep. De huidige werkgroep kan als de voortzetting gezien worden van het Vogelpopulatie-onderzoek Meijndel dat de periode van 1958 tot 1984 beslaat. Over deze tellingen en de daaruit volgende conclusies is te lezen in het boek "Ontwikkelingen in de Broedvogelbevolking van Meijndel" (Van Ommering en Van der Salm 1990).

Een verschil tussen de werkwijze van voor 1985 en daarna is het werken volgens een gestandaardiseerde methode. Deze methode is ontwikkeld door de Samenwerkende Organisaties Vogelonderzoek in Nederland (SOVON). Het gaat hier met name om de BMP-methode (Broedvogelmonitoringproject). Deze methode is beschreven in een handleiding (van Dijk, A.J. 1985).

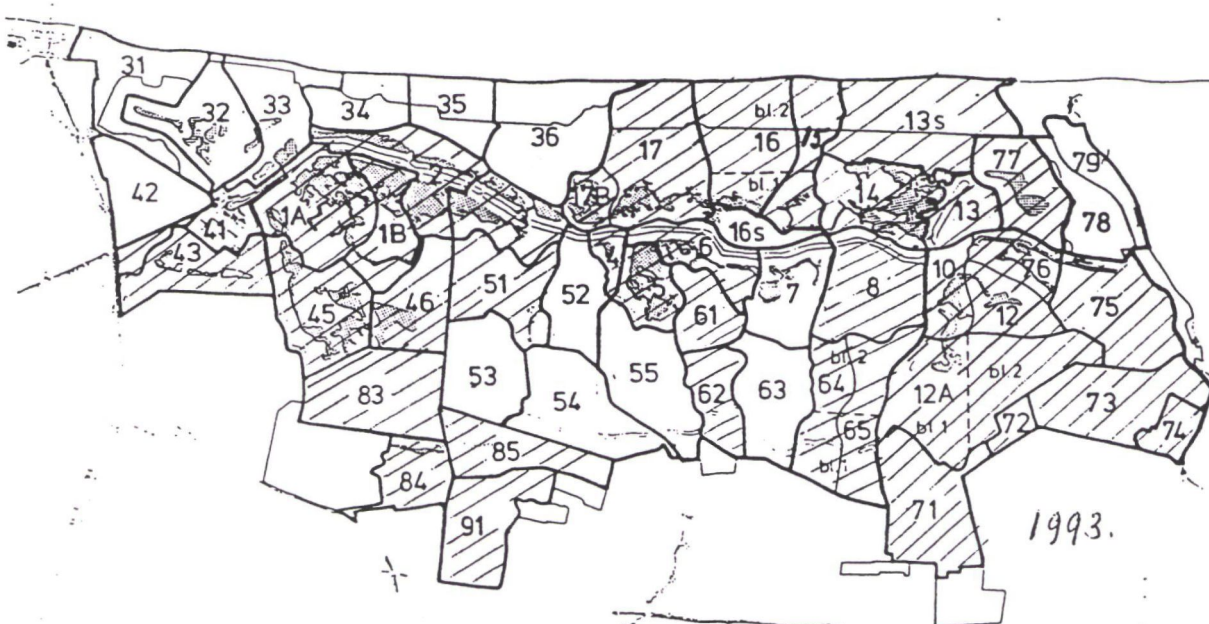
Tot en met 1992 bleef deze methode ongewijzigd. Vanaf 1993 is er echter voor het broedvogelonderzoek een gewijzigde versie (van Dijk, A.J. 1993). Kort samengevat betreffen de wijzigingen (soms) de datumgrenzen en het aantal benodigde waarnemingen; altijd moet er een waarneming tussen de datumgrenzen gedaan zijn en er werden fusie-afstanden ingevoerd waar het niet uitsluitend waarnemingen betreft.

Enkele leden van de werkgroep hebben hun waarnemingen volgens de oude en de nieuwe handleiding verwerkt. Dit levert verschillen op. Zo is bijvoorbeeld in kavel 14 het aantal Tafelleenden volgens de oude methode 10, volgens de nieuwe 14; de Waterral zou volgens de oude telling 2 territoria opgeleverd hebben, bij de nieuwe geen.

Het lijkt er echter wel op dat het totale aantal territoria weinig beïnvloed wordt door de methode-aanpassingen.

Van 4 kavels met totaal 1066 territoria werden bij toepassing van zowel de oude als de nieuwe handleiding slechts 3 territoria minder vastgesteld.

Als we echter de resultaten van 1993 gaan vergelijken met 1992 zullen we toch rekening moeten houden met de mogelijkheid dat aantalswijzigingen bij een aantal soorten mede het gevolg kunnen zijn van de gewijzigde interpretatieregels.

Figuur 1. Ligging waarnemingskavels

In 1993 werden 34 kavels geïnventariseerd (zie fig. 1). De resultaten zijn in tabel 2 vermeld. De kavels 83 en 85 werden niet geheel volgens de Sovon-norm geïnventariseerd; het aantal bezoeken was te laag. Dit komt doordat de betrokken waarnemers pas later in het broedseizoen met hun werkzaamheden konden beginnen. Hun gegevens zijn echter wel in tabel 2 opgenomen, omdat deze onvolledige bijdrage toch waarde heeft. Kavel 91 behoort niet tot het gebied van het DZH. Het is eigendom van de KPN. Dit landgoed, gelegen tegen en op de binnenduinrand wordt voor veel doeleinden gebruikt. Kavel 77 werd weer in het programma opgenomen, nadat het voor het laatst in 1983 werd geïnventariseerd. De kavels 31, 52 en 63 konden dit jaar niet meer geteld worden. Alle kavels, behalve 83 en 85 zijn betrokken bij het landelijke Sovon-BMP-project, waarbij samen met het CBS veranderingen in de vogelpopulatie worden gevolgd. Alle telresultaten zijn ook bekend bij de afdeling Natuur- en Landschapsbeheer van het DZH. De onderzochte kavels met de waarnemers staan in tabel 1.

Tabel 1 Onderzochte kavels met waarnemers in 1993.

Kavel	Waarnemer	Kavel	Waarnemer
1a	L.J. Snellink	45	R. Verhoogh
1b	C. Fonhof	46	G. Rozeboom
2	H.P. van der Meer	51	B. Jacobs
3	H. Wilmink-de Wijs	61	P. Berkepeis
4/5	J.W. Hooijmans	62	J. Bosland
6	H. Wanders	64	H.A. Matthijsen
8	A.A. Dijkstra	65	N.E. Kösters
10/12/76	W. Calame	71	G. Drost
12a	J.W. Hooijmans	72	A. Remeus
13	F. Hooijmans	73	A. Remeus
13s	J.P. Oppentocht	74	A. Remeus
14	F. Hooijmans	75	J. Regeer
15	J.P. Oppentocht	77	N.C. Hoogendoorn
16	J.P. Oppentocht	83	J.J. van As
17	W.S. Hooijmans	84	W.J. Kooy
17b	G.F. Wilmink	85	J. Schouten
43	L. van Dam	91	P. Berkepeis

De resultaten in 1993

In tabel 2 staan per kavel de aantallen territoria vermeld. In deze 34 kavels werden 7921 territoria vastgesteld. In 1992 werden van deze reeks 31 kavels geteld, zodat dit aantal kavels gebruikt kon worden om een vergelijking tussen 1992 en 1993 te maken. Bij deze kavels zijn 83 en 85 om eerder vermelde redenen uitgesloten. Het weer was in 1993 gedurende de waarnemingsperiode maart-juli veelal gunstig voor veldwerk.

In 1993 werden in de te vergelijken kavels 7495 territoria geteld. In 1992 waren daarin 6985 territoria. Er is dus een toename van 510 (7,3%). In 1992 was er ten opzichte van 1991 een stijging van 3,9% in 28 kavels. Evenals vorig jaar komt de stijging vooral tot stand door meer Winterkoningen (110 meer); nog steeds een stijging na de scherpe populatiedaling veroorzaakt door het winterse weer in februari 1991.

Maar dit jaar zorgt ook de Fitis voor de groei. In de 31 vergeleken kavels werden 116 territoria méér geteld dan in 1992. Dit is de eerste stijging van de soort na 1991, het jaar van plotselinge vermindering. Met deze toename in 1993 is de Fitis overigens nog niet op het niveau van 1990 terug. Evenals vorig jaar stijgt het aantal territoria bij trekvogels uit Afrika die ook in 1991 zware teruggang boekten (bijvoorbeeld Braamsluiper, Grasmus, Tuinfluiter). Bij de eenden deed zich een teruggang voor. De Boomvalk had voor het eerst een territorium ten westen van het rijwielpad.

Het aantal soorten bedroeg 92. Hierbij is de in tabel 2 voorkomende Soepeend (Boereneend) niet meegerekend. In 1992 was het aantal soorten 93. Tabel 3 geeft een overzicht van de mate waarin soorten toegenomen of afgenomen zijn in vergelijking met het voorgaande jaar.

Interpretatie van tabel 2

De door de werkgroep gebruikte Sovon-BMP-telmethode leidt tot het vaststellen van territoria waarvan men aanneemt dat het broedterritoria zijn. In de rapportage naar het Sovon wordt strikt volgens de regels gehandeld, wat tot gevolg kan hebben dat soms een opgegeven territorium geen echt broedterritorium is (maar bijvoorbeeld voedselterritorium). Doordat de werkgroep werkt in aaneengesloten telgebieden (kavels) komen ook dubbeltellingen, mogelijk meer dan dubbeltellingen voor.

Bepaalde vogelsoorten hebben een actieradius die veel groter is dan de oppervlakte van een kavel. Voorbeelden: Bergeend, Torenavalk, Bosuil, Wulp en Koekoek. Voor de doelstelling van het Sovon-BMP (het volgen van populaties) maakt het niet uit dat bovengenoemde afwijkingen van de werkelijkheid voorkomen, als dit maar jaarlijks op dezelfde manier gebeurt.

In dit verslag zijn in tabel 2, in tegenstelling tot het verslag van Sovon, 2 soorten weggelaten, namelijk de Zilvermeeuw en de Kleine Mantelmeeuw met respectievelijk 1 en 2 territoria in kavel 17. Volgens Sovon-criteria konden deze soorten opgevoerd worden. Zeker is evenwel dat deze soorten niet gebroed hebben, er is zelfs geen nestbouw geconstateerd. Geregeld zijn er in de zeereep (kavels 13s, 15, 16 en 17) meeuwen te vinden die daar op een bepaalde plek enige tijd verblijven. Soms kan men aannemen dat er ook paartjes bij zijn (grootteverschil). Opname van deze 2 soorten in tabel 2 zou de suggestie kunnen wekken dat deze meeuwensoorten weer tot de broedvogels gerekend kunnen worden en dat is niet het geval.

Voor de soorten in tabel 2 geldt dan ook dat het gaat om soorten die zeker in het terrein gebroed hebben of ten minste broedpogingen gedaan hebben. Bij het bezien van de aantallen bij de soorten in de tabel moet men bedenken dat deze getallen niet automatisch als evenzoveel broedgevallen zijn te beschouwen. Zeker bij soorten met een grote actieradius zal een lager getal vaak reëler zijn dan het in de tabel opgevoerde. Zo zal bijvoorbeeld voor de Torenavalk het werkelijke aantal broedparen in het DZH-gebied eerder 5 zijn dan 8 (zoals volgens tabel).

Tabel 2

Broedterritoria in 1993

Blad 1

Kavelnummer:	1A	1B	2	3	4/5	6	8	10,12,76	12A	13S	13	14	15	16+
Aantal bezoeken:	9	11	13	10	11	13	9	16	11	9	12	12	10	10
Bijzonderheden:														
Dodaars	2	1	10	3	5	7	—	6	2	—	—	1	1	2
Fuut	8	7	13	4	3	4	—	5	1	—	—	7	—	1
Geoorde fuut	—	—	1	2	—	3	—	1	—	—	—	—	—	7
Aalscholver	—	—	—	—	—	—	—	0	—	—	—	—	—	—
Knobbelzwaan	1	1	2	1	1	—	—	2	—	—	—	1	—	—
Nijlgans	—	0	1	—	2	—	—	1	—	—	—	1	—	—
Bergeend	—	1	3	—	2	1	—	1	—	0	0	2	0	0
Krakeend	2	2	4	2	6	1	—	8	1	0	—	8	—	3
Wintertaling	—	—	—	—	0	—	—	0	—	—	—	3	—	0
Wilde eend	0	4	6	5	2	7	—	11	1	—	—	8	1	3
Soepeend	—	—	—	—	1	—	—	0	—	—	—	—	—	—
Slobeend	2	1	2	—	2	1	—	2	—	—	—	4	—	1
Tafeleend	4	5	10	5	7	3	—	8	—	—	—	14	2	5
Kuifeend	11	9	17	9	10	7	—	17	3	—	—	14	1	7
Havik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sperwer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Buizerd	—	—	—	—	—	—	—	0	1	—	—	—	—	—
Torenvalk	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	0	0	—	—
Boomvalk	1	1	—	—	—	—	0	0	—	—	—	—	1	—
Fazant	4	5	3	3	3	5	5	4	6	2	1	1	1	1
Waterral	1	2	1	1	—	2	—	0	—	1	—	0	2	1
Waterhoen	5	3	11	3	1	5	—	4	—	1	—	8	1	2
Meerkoet	13	11	41	18	20	25	—	46	5	2	—	26	4	11
Scholekster	—	—	—	—	—	—	—	0	—	—	0	—	0	1
Kievit	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2
Houtsnip	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Wulp	—	0	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	0	0
Stormmeeuw	—	—	—	—	0	—	—	1	—	4	1	6	2	2
Holenduif	—	2	—	—	—	—	0	—	2	0	—	—	0	0
Houtduif	9	14	14	9	4	12	18	29	15	8	4	7	7	10
Tortelduif	2	1	—	—	1	5	1	1	—	1	—	1	1	3
Koekoek	3	3	3	1	1	4	2	4	1	1	1	2	1	1
Bosuil	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Ransuil	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Groene specht	1	1	—	—	2	2	2	3	4	—	1	1	—	—
Zwarte specht	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gr.bonte specht	1	1	—	—	1	—	1	0	2	—	—	—	—	—
Boomleeuwerik	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Boerenzwaluw	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Boompieper	—	—	—	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	—
Graspieper	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3	—	2	3	3
Witte Kwikstaart	—	—	—	—	—	—	—	0	—	—	—	—	—	—
Winterkoning	32	15	19	16	11	19	12	20	17	6	3	13	3	4
Heggemus	19	14	38	12	11	16	29	32	20	28	4	12	10	17
Roodborst	9	4	1	—	2	9	9	2	10	—	0	0	—	—
Nachtegaal	24	14	28	13	5	23	14	12	26	12	3	5	3	5

— betekent: geen waarnemingen

0 betekent: wel waarnemingen; deze voldoen echter niet aan (broed-)criteria BMP

Broedterritoria in 1993

vervolgblad 1

Kavelnummer:	1A	1B	2	3	4/5	6	8	10/12/76	12A	13S	13	14	15	16+
Blauwborst	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1
Gekr.roodstaart	2	1	-	-	1	3	5	2	13	-	0	-	-	-
Paapje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Roodborsttapuit	-	1	1	1	-	-	-	4	1	3	-	-	2	1
Tapuit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	0	0	0
Merel	10	10	7	5	2	9	5	10	11	1	1	2	1	1
Zanglijster	4	0	1	-	-	1	1	0	1	-	-	-	-	-
Grote lijster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sprinh.rietzanger	5	2	6	1	2	2	0	6	4	2	2	1	2	2
Rietzanger	1	-	2	-	-	3	-	-	-	1	-	2	-	1
Bosrietzanger	3	2	14	-	2	5	0	2	-	3	2	10	1	2
Kleine karekiet	48	40	81	43	14	45	-	12	3	15	2	45	13	15
Spotvogel	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Braamsluiper	3	2	6	-	1	5	3	3	5	2	0	3	1	2
Grasmus	9	10	15	12	5	14	14	30	38	24	7	12	7	13
Tuinfluit	1	3	8	1	1	7	1	-	4	1	-	4	2	1
Zwartkop	7	6	6	3	3	10	6	6	8	-	-	3	0	-
Fluiter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tijftjaf	17	6	12	11	5	13	11	7	17	-	1	4	1	2
Fitis	59	62	53	42	26	63	55	44	97	35	10	23	10	22
Goudhaantje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-
Grauwe vliegenv.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bonte vliegenvang.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Staartmees	3	3	4	2	3	4	2	7	6	-	-	3	1	1
Glanskop	1	2	-	-	1	1	2	-	2	-	1	-	-	-
Matkop	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-
Kuifmees	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zwarte mees	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pimpelmees	2	3	-	1	4	4	4	11	10	-	1	2	0	1
Koolmees	7	6	6	4	8	14	22	31	22	2	2	4	2	1
Boomklever	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Boomkruiper	1	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Wielewaal	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Vlaamse gaai	2	3	4	2	2	4	5	4	4	1	2	2	1	1
Ekster	1	1	5	3	3	3	3	7	9	5	3	3	2	4
Kauw	-	-	-	-	4	2	3	6	5	-	1	-	-	-
Zwarte kraai	2	2	4	3	2	2	2	1	3	0	2	1	0	1
Spreeuw	0	1	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Huisemus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringmus	-	1	-	-	1	2	0	0	-	-	-	-	-	-
Vink	-	0	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-
Groenling	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Putter	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kneu	2	2	8	2	0	-	-	7	3	11	2	3	10	8
Barmsijs	1	1	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	-	-
Goudvink	2	2	2	-	1	2	1	-	1	-	-	1	-	2
Rietgors	8	4	17	5	2	7	-	9	2	4	2	8	2	4
Totaal	359	301	492	248	199	389	240	439	398	182	59	284	103	178

- betekent: geen waarnemingen

0 betekent: wel waarnemingen; deze voldoen echter niet aan (broed-)criteria BMP

Tabel 2

Broedterritoria in 1993

Blad 2

Kavelnummer:	17A	17B	43	45	46	51	61	62	64	65	71	72	73
Aantal bezoeken:	11	10	10	9	9	10	14	7	13	10	10	11	11
Bijzonderheden:													
Dodaars	10	2	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Fuut	3	2	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Geoorde fuut	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aalscholver	-	-	-	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knobbelzwaan	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nijlgans	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Bergeend	1	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-
Krakeend	6	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Wintertaling	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wilde eend	3	3	2	9	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Soepeend	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Slobeend	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tafeleend	5	1	-	8	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Kuifeend	11	3	1	14	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Havik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sperwer	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0	-	1	-
Buizerd	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0	-	-	-
Torenvalk	1	-	-	-	1	-	-	1	0	0	-	-	1
Boomvalk	0	-	-	-	1	-	-	0	0	-	-	-	-
Fazant	5	3	3	4	2	6	4	2	3	4	4	2	8
Waterral	0	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Waterhoen	1	2	0	2	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Meerkoet	15	10	3	18	3	-	1	-	-	-	1	-	-
Scholekster	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kievit	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Houtsnip	-	-	-	-	-	-	0	0	-	1	0	-	-
Wulp	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-
Stormmeeuw	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Holenduif	-	-	2	-	0	-	-	-	1	-	1	-	-
Houtduif	6	4	30	8	3	13	5	36	7	7	7	8	42
Tortelduif	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Koekoek	2	2	1	1	2	1	1	2	2	2	2	1	2
Bosuil	-	-	-	-	-	2	-	1	-	1	0	-	-
Ransuil	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Groene specht	-	-	2	1	1	3	0	2	2	3	3	2	2
Zwarte specht	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gr.bonte specht	-	-	2	-	1	4	0	2	2	2	2	2	-
Boomleeuwrik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Boerenwaluw	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Boompieper	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	3	2
Graspieper	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Witte Kwikstaart	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Winterkoning	20	6	21	7	13	14	15	20	6	8	10	2	9
Heggamus	27	15	16	14	21	7	18	9	11	8	5	1	28
Roodborst	0	-	11	3	10	14	21	22	5	8	10	6	5
Nachtegaal	12	4	24	10	10	13	7	10	11	14	12	1	21

- betekent: geen waarnemingen

0 betekent: wel waarnemingen; deze voldoen echter niet aan (broed-)criteria BMP

Broedterritoria in 1993

vervolgblad 2

Kavelnummer:	17A	17B	43	45	46	51	61	62	64	65	71	72	73
Blauwborst	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gekr.roodstaart	-	-	2	1	2	4	4	5	5	8	4	1	4
Paapje	-	1	-	-	-	-	1	-	0	-	-	-	-
Roodborsttapuit	4	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Tapuit	2	3	-	-	-	-	1	-	-	0	-	-	-
Merel	4	2	23	4	4	13	11	13	7	5	11	2	15
Zanglijster	-	-	2	-	-	0	1	1	1	0	1	-	-
Grote lijster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Sprinh.rietzanger	1	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	2
Rietzanger	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Bosrietzanger	3	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Kleine karekiet	29	16	11	7	3	-	3	-	-	-	-	-	-
Spotvogel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Braamsluiper	2	-	4	4	4	2	5	-	1	-	-	-	3
Grasmus	26	14	7	19	21	1	2	4	9	0	8	-	44
Tuinfluit	2	-	4	2	2	2	-	1	0	1	1	-	6
Zwartkop	2	-	11	3	3	7	9	7	4	4	5	2	8
Fluiter	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-
Tjiftjaf	5	-	12	5	9	14	7	10	4	11	5	10	23
Fitis	57	28	57	33	28	38	15	42	26	21	21	5	59
Goudhaantje	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Grauwe vliegenv.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bonte vliegenvang.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Staartmees	1	-	3	1	1	5	3	2	1	5	1	1	2
Glanskop	-	-	1	1	-	4	2	2	1	1	-	-	-
Matkop	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kuifmees	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
Zwarte mees	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	1	-
Pimpelmees	2	-	7	4	5	16	10	8	2	9	5	4	5
Koolmees	5	2	13	9	8	32	14	21	10	22	8	5	12
Boomklever	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-
Boomkruiper	-	-	-	-	-	5	-	1	-	-	1	-	-
Wielewaal	-	-	1	-	-	1	-	1	1	-	-	-	2
Vlaamse gaai	3	2	3	2	2	3	7	4	4	3	2	3	5
Ekster	5	4	2	4	3	6	8	4	3	2	2	-	10
Kauw	2	-	6	-	-	46	-	-	4	1	2	-	-
Zwarte kraai	2	3	5	4	2	4	2	1	5	1	1	1	2
Spreeuw	-	-	1	-	-	10	-	-	-	0	3	-	-
Huismus	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Ringmus	1	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vink	-	-	-	-	-	1	-	2	-	1	-	1	1
Groenling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	1
Putter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Kneu	6	7	2	1	0	-	3	0	1	-	1	-	1
Barmsijs	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-
Goudvink	1	1	2	-	1	-	1	0	1	-	-	-	-
Rietgors	6	6	-	1	2	-	0	-	-	-	-	-	-
Totaal	322	153	300	267	181	300	186	236	140	154	142	68	330

- betekent: geen waarnemingen

0 betekent: wel waarnemingen; deze voldoen echter niet aan (broed-)criteria BMP

Tabel 2

Broedterritoria in 1993

blad 3

Kavelnummer:	74	75	77	83	84	85	91	Totaal alle kavels
Aantal bezoeken:	11	10	18	5	9	3	12	
Bijzonderheden:								
Dodaars	—	1	—	2	1	—	—	61
Fuut	—	1	2	—	—	—	1	70
Geoorde fuut	—	—	—	—	—	—	—	20
Aalscholver	—	—	—	—	—	—	—	42
Knobbelzwaan	—	—	—	—	—	—	—	11
Nijlgans	—	—	—	—	—	—	1	8
Bergeend	—	1	1	—	—	—	—	13
Krakeend	—	1	1	—	1	—	—	51
Wintertaling	—	—	—	—	—	—	—	3
Wilde eend	4	2	3	1	2	—	4	84
Soepeend	—	—	—	—	—	—	—	2
Slobeend	—	—	—	0	—	—	—	18
Tafeleend	—	—	7	0	—	—	—	87
Kuifeend	—	1	13	1	1	—	0	154
Havik	—	1	—	—	—	—	—	1
Sperwer	—	—	—	—	—	—	0	1
Buizerd	—	—	—	0	—	—	—	1
Torenvalk	—	—	—	—	—	—	0	8
Boomvalk	—	—	1	—	—	1	—	6
Fazant	—	6	5	0	2	0	2	109
Waterral	—	—	—	—	—	—	—	11
Waterhoen	1	—	2	1	1	—	5	61
Meerkoet	—	3	9	6	—	—	4	295
Scholekster	—	—	—	0	1	—	2	7
Kievit	2	—	—	—	—	—	0	6
Houtsnip	—	—	—	—	—	—	—	3
Wulp	1	1	—	—	—	—	—	4
Stormmeeuw	—	—	—	—	—	—	—	21
Holenduif	—	—	—	—	1	—	5	14
Houtduif	1	13	14	3	17	2	19	405
Tortelduif	—	1	1	—	1	—	—	23
Koekoek	—	2	1	1	1	—	1	55
Bosuil	—	—	1	—	1	—	3	11
Ransuil	—	—	—	—	—	—	—	1
Groene specht	—	1	2	1	3	1	5	51
Zwarte specht	—	—	—	—	—	1	—	1
Gr.bonte specht	—	—	1	1	3	1	6	35
Boomleeuwerik	—	—	—	—	—	—	—	2
Boerenwaluw	—	—	—	—	—	—	2	3
Boompieper	1	4	1	—	1	1	—	22
Graspieper	—	—	—	—	—	—	—	18
Witte Kwikstaart	1	—	—	—	—	—	1	2
Winterkoning	2	7	9	6	14	5	29	413
Heggemus	2	16	9	7	11	1	13	501
Roodborst	—	3	6	3	12	5	22	212
Nachtegaal	1	11	9	11	13	9	3	393

— betekent: geen waarnemingen

0 betekent: wel waarnemingen; deze voldoen echter niet aan (broed-)criteria BMP

Broedterritoria in 1993

vervolgblad 3

Kavelnummer:	74	75	77	83	84	85	91	Totaal alle kavels
Blauwborst	-	-	-	-	-	-	-	4
Gekr.roodstaart	-	8	1	8	5	5	3	97
Paapje	-	-	-	-	-	-	-	2
Roodborsttapuit	-	-	1	-	-	-	0	22
Tapuit	-	-	-	-	1	0	-	8
Merel	2	7	8	2	15	4	30	257
Zanglijster	-	-	-	-	3	1	7	25
Grote lijster	-	-	-	-	-	-	1	2
Sprinh.rietzanger	-	-	2	-	-	-	-	48
Rietzanger	-	-	-	-	1	-	-	12
Bosrietzanger	-	-	-	-	-	-	-	53
Kleine karekiet	1	1	3	7	-	-	-	457
Spotvogel	-	-	-	-	-	-	-	1
Braamsluiper	-	1	2	1	1	-	2	68
Grasmus	1	19	9	10	9	4	1	418
Tuinfluit	-	1	-	3	3	1	4	67
Zwartkop	1	3	4	4	3	1	14	153
Fluiter	-	-	-	-	-	1	2	3
Tjiftjaf	1	7	9	7	4	3	7	260
Fitis	1	43	19	26	33	16	3	1172
Goudhaantje	-	-	2	-	-	-	1	3
Grauwe vliegenv.	-	-	-	-	1	-	5	6
Bonte vliegenvang.	-	-	-	-	-	-	2	2
Staartmees	1	2	1	1	-	2	2	74
Glanskop	-	-	1	-	-	2	4	29
Matkop	-	-	-	1	-	-	-	7
Kuifmees	-	-	2	-	-	-	-	5
Zwarte mees	-	-	-	-	-	-	-	1
Pimpelmees	1	6	7	2	3	4	16	159
Koolmees	-	15	8	9	10	6	23	363
Boomklever	-	-	-	-	1	-	8	12
Boomkruiper	-	-	-	-	2	2	8	23
Wielewaal	-	-	-	-	1	-	-	9
Vlaamse gaai	-	3	2	0	1	1	3	90
Ekster	-	7	3	6	4	0	3	128
Kauw	-	-	-	8	6	1	70	167
Zwarte kraai	-	3	3	2	3	1	4	74
Spreeuw	-	-	-	12	9	0	14	53
Huisemus	-	-	-	-	-	-	14	19
Ringmus	-	-	-	-	1	-	1	7
Vink	-	-	6	-	1	1	9	23
Groenling	-	1	-	-	1	-	3	9
Putter	1	-	-	-	1	-	4	8
Kneu	1	3	1	-	1	-	-	86
Barmsijs	-	-	-	-	-	-	-	2
Goudvink	-	-	-	-	1	-	-	22
Rietgors	-	1	1	-	-	-	-	91
Totaal	27	207	193	153	212	83	396	7921

- betekent: geen waarnemingen

0 betekent: wel waarnemingen; deze voldoen echter niet aan (broed-)criteria BMP

Vergelijking met 1992

In tabel 3 worden de aantallen territoria vergeleken in de kavels die in 1992 en in 1993 geïnventariseerd zijn. Het zijn de volgende 31 kavels: 1a, 1b, 2, 3, 4/5, 6, 8, 10/12/76, 12a, 13, 13s, 14, 15, 16, 17, 17b, 43, 45, 46, 51, 61, 62, 64, 65, 71, 72, 73, 74, 75, 84, 91.

Tabel 3. Vergelijking 1992-1993 in 31 dezelfde kavels.
Percentages naar keuze toegevoegd.

Toename:

Soort	1992	1993	+	%	Soort	1992	1993	+	%
Dodaars	52	59	7	13,5	Sprinkhaanriet-				
Fuut	61	68	7	11,5	zanger	36	46	10	27,8
Aalscholver	20	42	22	110	Rietzanger	7	12	5	71
Wintertaling	1	3	2		Bosrietzanger	51	53	2	
Wilde Eend	75	80	5		Spotvogel		1	1	
Havik		1	1		Braamsluiper	54	65	11	20,3
Torenvalk	6	8	2		Grasmus	326	386	69	21,2
Waterral	3	11	8	266,6	Tuinfluit	41	63	22	53,6
Waterhoen	49	58	9	18,4	Zwartkop	115	144	29	25,2
Holenduif	12	14	2		Tjiftjaf	186	241	55	29,5
Koekoek	44	53	9		Fitis	995	1111	116	11,7
Bosuif	9	10	1		Grauwe				
Groene Specht	43	47	4		Vliegenvanger	3	6	3	
Grote Bonte					Bonte Vliegen-				
Specht	27	32	5		vanger		2	2	
Boomleeuwrik	1	2	1		Zwarte Mees		1	1	
Boerenwaluw	2	3	1		Wielewaal	1	9	8	
Boompieper	12	20	8	66,6	Vlaamse Gaai	76	87	11	
Winterkoning	283	393	110	38,8	Kauw	138	158	20	
Heggenus	453	484	31	6,8	Zwarte Kraai	66	68	2	
Nachtegaal	328	364	36	11	Spreeuw	39	41	2	
Paapje	1	2	1		Huismus	14	19	5	
Roodborst-					Groenling	6	9	3	
tapuit	15	21	6	40	Putter	5	8	3	
Merel	170	243	73	42,9	Kneu	67	85	18	26,8
Zanglijster	16	24	8	50	Goudvink	21	22	1	
					Rietgors	74	90	16	21,6

Gelijk:

Soort	1992	1993			Soort	1992	1993		
Nijlgans	8	8			Graspieper	18	18		
Sperwer	1	1			Blauwborst	4	4		
Buizerd	1	1			Gekr. Roodstaart	83	83		
Boomvalk	4	4			Grote Lijster	2	2		
Ransuil	1	1			Fluiter	2	2		
Zwarte					Ringmus	7	7		
Specht*	1	1							

Afname:

Soort	1992	1993	-	%	Soort	1992	1993	-	%
Geoorde Fuut	30	20	10		Huiszwaluw	6	-	6	
Knobbelzwaan	12	11	1		Witte Kwikstaart	3	2	1	
Bergeend	16	12	4		Roodborst	239	198	41	
Krakeend	52	50	2		Tapuit	17	8	9	
Slobeend	26	18	8		Kleine Karekiet	456	447	9	
Tafeleend	84	80	4		Goudhaantje	4	1	3	
Kuifeend	159	140	19		Staartmees	78	70	8	
Fazant	118	104	14		Glanskop	38	26	12	
Patrijs	1	-	1		Matkop	21	6	15	
Porseleinhoen	1	-	1		Kuifmees	5	3	2	
Meerkoet	288	280	8		Pimpelmees	147	146	1	
Scholekster	8	7	1		Koolmees	351	340	11	
Kievit	7	6	1		Boomklever	14	12	2	
Houtsnip	5	3	2		Boomkruiper	24	21	3	
Wulp	5	4	1		Ekster	130	119	11	
Stormmeeuw	30	21	9		Vink	18	16	2	
Houtduif	407	386	21		Barmsijs	6	2	4	
Tortelduif	41	22	19		Roodmus	1	-	1	
Kleine Bonte	1	-	1						
Specht									

* Het territorium van de Zwarte Specht was in kavel 85, dat in tabel 3 verder niet gebruikt is.

48 soorten gingen vooruit, 12 bleven gelijk, 38 gingen achteruit.

Beschouwing bij de toe- of afname

Het seizoen 1993 heeft zich voorgedaan als een broedseizoen met weinig grote veranderingen ten opzichte van het vorige. Trends die het vorig jaar aanwezig waren werden dit jaar meestal voortgezet.

Bij de Fitis is er echter wel verandering. In de afgelopen 2 jaar verminderde het aantal flink. In 1991 met 19% en in 1992 met 12% in ongeveer even grote gebieden. Nu is er stijging van bijna 12%. In het vorig verslag werd de verwachting al uitgesproken dat in 1993 het aantal zou toenemen omdat de overwinteringskansen in zuidelijk Afrika verbeterden door regenval.

Na enkele topjaren is de Geoorde Fuut nu met ongeveer 10 verminderd.

Populatieschommelingen bij deze soort zijn gewoon.

De Aalscholverkolonie verdubbelde zich.

De Winterkoningpopulatie heeft in 1992 en 1993 veel groei doorgemaakt, maar is nog niet terug op het niveau van 1990. Als illustratie het volgende: In 18 dezelfde kavels waren in 1990 en 1993 respectievelijk 313 en 210

Winterkoningen.

Het aantal Merelterritoria is nog nooit zo hoog geweest; hetzelfde geldt voor de Tjiftjaf.

De stijging van de Wielewaalterritoria van 1 naar 9 moet kritisch worden

bezien. Vorig jaar werd slechts 1 territorium vastgesteld; een dieptepunt.

Normaal is een aantal van 3 - 5 territoria. De extreme stijging nu is mede het gevolg van de vernieuwde interpretatieregels. In dit geval verschoof de datumgrens van 1 juni naar 10 mei, hetgeen resulteerde in 2 territoria meer dan vorig jaar het geval geweest zou zijn. Voorts kunnen bij deze soort gemakkelijk dubbeltellingen een rol spelen.

De Barmsijs is nog maar met 2 territoria aanwezig.

De verwachting dat deze soort uit het duin zou verdwijnen werd al eerder uitgesproken op grond van de steeds dalende aantallen vanaf 1989. De populatie van de Goudvink is weliswaar constant gebleven maar van herstel naar het niveau van 1989 is niet gebleken.

(Opnieuw) Verschenen of Verdwenen soorten

Havik

Voor het eerst sinds het begin van het onderzoek (1958) is met zekerheid een broedgeval vastgesteld (kavel 75). Omstreeks 15 juli is een jong uitgevlogen. In 1992 werd de soort al enkele malen tijdens het broedseizoen waargenomen. Het is vrijwel zeker dat er toen een broedgeval is geweest in de nabijheid van het telgebied.

Spotvogel

Deze soort is in de duinen als broedvogel zeldzaam en onregelmatig. Dit jaar was er een geval in de kavels 10 en 76.

De soort werd voor het laatst in 1984 in kavel 8 genoteerd.

Bonte Vliegenvanger

In kavel 91 (Voorlinden) waren 2 territoria. Daarvoor was de soort in 1991 in hetzelfde kavel.

Zwarte Mees

In kavel 71 met 1 territorium. Eerder was deze soort in 1990 in kavels 71 en 72 met 2 territoria.

Van de soorten die in 1993 niet terugkwamen zijn de Patrijs, Porseleinhoen en Roodmus incidentele broedvogels.

De Kleine Bonte Specht is broedvogel in het DZH-gebied, maar heeft de territoria soms net buiten het telgebied.

De Huiszwaluwen in kavel 91 die een broedpoging deden kwamen niet terug.

Invloed beheer op vogelstand

Hetgeen hierover in het vorige jaarverslag werd gezegd is nog steeds actueel. Het was het 3^e broedseizoen waarin duingedeelten door vee begraasd werden. Hoewel de Boompieper dit jaar flink toenam (66%) is er in begraasd gebied geen territorium teruggekomen. De stijging vond alleen plaats in niet begraasd gebied.

Ook bij de Nachtegaal zou sprake kunnen zijn van territoriaverlies in begraasd gebied. Vorig jaar was geen verschil in populatie-ontwikkeling te constateren tussen begraasd en onbegraasd gebied. Als geheel is de populatie van de nachtegaal nu met 11% gestegen (tabel 3). In de meeste begraasde kavels is echter een lichte achteruitgang te zien. In de kavels 6, 8, 61, 62, 64 daalde het aantal van 75 naar 65 territoria.

In de kavels 65 en 71 steeg het aantal van 21 naar 26 in het gehele begraasde gebied, dus 5 territoria minder. Deze geringe vermindering is tegen de trend in. In niet begraasd gebied is op veel plaatsen sprake van lichte stijging. In de meer extensief begraasde kavels 17, 16, 15 bleef het aantal Nachtegaleen vrijwel stabiel (1 minder). Een soort als de Fitis wordt ook begrazingsgevoelig geacht. In onze getallen is er ook dit jaar geen verschil te zien. Vrijwel alle begraasde gebieden deelden in de toename van de soort.

Hoewel volgens Sovon-criteria in kavel 6 nog 3 territoria van de Geoorde Fuut opgegeven moesten worden staat het vrijwel vast dat deze soort daar niet meer tot broeden kan komen doordat het vee te vaak in de oeverzones komt.

Er is uitwijking naar elders in het gebied. In kavel 6 en het er tegenoverliggende 16 werden nogal wisselende aantallen gezien, mogelijk nog late territoriale vestiging in 16 en eventueel in 17.

Onder beheer valt ook de uitvoering van diverse werkzaamheden in het terrein. Dit jaar werd vroeg in kavel 13s gewerkt. Half juni werd het (onverharde) pad langs Rijnland verlengd vanaf het Parnassiapad richting sprang Pi. Een dicht duindoornbos werd daartoe gedeeltelijk gerooid.

In dit gebied was een flink aantal territoria, mogelijk ook nog 2^e broedsels. Langs sprang Pi werd tezelfdertijd op de plaats van het oudste en ook dit jaar in gebruik zijnde territorium van de Blauwborst een werkwagen geplaatst. Het verdient aanbeveling werkzaamheden in het terrein niet voor begin augustus te verrichten, tenzij daar een noodzakelijke reden voor is.

Bijzondere waarnemingen tijdens het BMP-seizoen
(1 maart - 1 september)

De Roerdomp kwam voor op 21 maart in kavel 2 en op 4 augustus in kavel 6 steeds 1 exemplaar.

Een Lepelaar was op 3 april in de kavel 4 en 5 en op 5 en 12 april in kavel 6.

Een groepje van 5 Canadese ganzen verbleef op 19 april in kavel 16.

Een Rosse Stekelstaart ♂ werd op 12 april in kavel 6 gezien, in hetzelfde kavel was op 21 juni een ♀.

De Wespendief werd enkele malen waargenomen in het noordelijk en oostelijk randgebied van het DZH-terrein. Een territorium in de omgeving is niet uitgesloten.

Een Visarend joeg op 12 april in (onder andere) kavel 6.

In kavel 2 was op 28 april een Roodpootvalk.

Een Smelleken was op 10 mei in kavel 73, een Slechtvalk ♀ joeg op 9 april boven de zeezijdekavels.

Verblijvende Regenwulpen werden niet alleen op 26 april in kavel 16 gezien (4 exemplaren), maar ook op 15 juni (1 exemplaar), 17 juli (1 exemplaar) en 24 juli (3 exemplaren).

Ook de meldingen van verblijvende Bosruiters komen uit kavel 16. Op 10 mei (3 exemplaren), 24 mei en 17 juli (steeds 1 exemplaar).

Een paar? Zwartkopmeeuwen vloog op 15 juni over kavel 14.

Een groep van 11 Dwergmeeuwen verbleef in kavel 2 op 14 april.

Op 24 juli was een Lachstern boven kavel 1a.

De Nachtzwaluw is weer in het gebied waargenomen. (Laatste waarneming in 1990). Op 27 april 1 exemplaar in kavel 73 en op 10 mei in kavel 6 (1 exemplaar). Beide in de avondschemering. Volgens Sovon-BMP-norm zou een territorium aangenomen moeten worden als de laatste waarneming 5 dagen later gedaan was.

Er zijn meldingen van de Velduil op 12 en 30 april (kavels 3 en 16).

In de kavels 4 en 5 was op 23 juli een IJsvogel.

Een Draaihals werd uit kavel 77 gemeld op 10 mei.

Een Buidelmees is op 10 april overvliegend gezien in kavel 14 en op 22 juli in kavel 17.

Tenslotte de Roodmus, de soort die in 1992 voor het eerst in het duin een territorium had in kavel 2. Nu zijn er uit datzelfde kavel waarnemingen op 26 mei en 2 juni, steeds 1 exemplaar.

Zoogdieren

De Vos werd geregeld waargenomen, doch vergeleken bij vorige jaren minder.

Een Wezel werd gezien op 1 mei, 18 mei en 4 augustus.

De meldingen komen uit de kavels 6 en 4/5.

Op 20 mei een Ree in kavel 6. Reeën komen vrijwel permanent voor in enkele uithoeken van het gebied (bijvoorbeeld de kavels 73 en 83). Behalve in de vallei Meijendel zijn er ook Eekhoorns in de kavels 72, 73 en 77.

Staatsbosbeheer is in Rijnland (Zeereep) bezig met het geschikt maken van bunkergangen voor Vleermuizen.

Ook tal van vlinders overwinteren daar.

Vlinders

Enkele vlinderroutes lopen door het terrein. Adrie Remeeus meldt een arm vlinderjaar, maar enkele interessante ontwikkelingen. De Gehakkelde Aurelia heeft zich in het gebied gevestigd (vooral in binnenduinen). Ook het Landkaartje schijnt zich gevestigd te hebben (2^e generatie; juli/augustus). De Distelvlinder werd door deze waarnemer slechts 1 keer gezien en wel op 30 juni in kavel 73.

Andere diersoorten

Op 29 juni werd een Duinhagedis gemeld (kavel 6). De hagedis is in het duin zeldzaam.

Een waarnemer meldt enkele malen te doen gehad te hebben met een tekensoort.

Planten

Al gedurende 11 jaar worden de Rietorchissen in de Klip geteld door F. van der Meer en A. Remeeus. Dit jaar was er een kleine aantalsstijging.

Voor een overzicht van de laatste 10 jaar en enkele conclusies wordt verwezen naar Meijendel-Mededelingen nr. 27.

De orchissen in de omgeving van het Parnassiapad werden voor de 2^e maal geteld. Er was een toename van het aantal exemplaren; van 2249 naar 2920 exemplaren.

Literatuur

Van Dijk, A.J. 1993. Handleiding Sovon Broedvogelonderzoek. Sovon, Beek Ubbergen.

Van der Meer, F. en Remeus, A. 1994. De Orchideeën van "De Klip". Meijendel-Medelingen aflevering 27, pagina's 3 t/m 6. Mei 1994. Afdeling Populatiebiologie, RUL.

Van Ommering, G. en van der Salm, J.N.C., 1990. Ontwikkelingen in de Broedvogelbevolking van Meijendel 1959 - 1983. Bureau Duin en Kust, Leiden.

Vogelpopulatieonderzoek in Meijendel. Jaarverslagen 1958 - 1985. Archief VWG.

Vogelwerkgroep Meijendel. Jaarverslagen 1986 - 1992.

Gekraagde Roodstaart

Jaarverslag 1994

Er werden 33 kavels geïnventariseerd waarvan 30 dezelfde als in 1993. Van de 34 kavels in het vorig jaar werden 45, 46, 64 en 84 niet meer bewerkt. Daarentegen werden de kavels 31, 32 en 34 wel geteld. In kavel 45 zijn alleen de Aalscholvers geteld.

Het streven van de werkgroep is er enerzijds op gericht om zo lang mogelijk in dezelfde kavels te tellen, zeker in die kavels die al heel lang in het onderzoek voorkomen.

Anderzijds is het ook belangrijk om terreingedeelten te inventariseren die enkele jaren niet aan bod zijn gekomen.

De kavels 32 en 34 zijn na 1983 niet meer geteld. Nu dit na 11 jaar wel het geval is valt te constateren dat er nu meer soorten en meer territoria zijn. In beide kavels samen was in 1982 geen Nachtegaal te horen, in 1983 waren er 2 en nu 11. De Roodborst was destijds niet aanwezig, nu met 5. De Grasmus steeg van 7 naar 23 en de Fitis van 21 naar 31. Ook Winterkoning en Heggemus namen toe evenals de meer typische duinvogels zoals Roodborsttapuit en Sprinkhaanrietzanger. De hier summier geschetste ontwikkeling zal vooral te danken zijn aan een toegenomen verstruiking in deze van oorsprong vrij kale zeeduinen (zie ook Van Ommering: 1990).

De inventarisatie van dit terreingedeelte bracht ook de Veldleeuwerik weer terug op de lijst.

Kavel 31 werd voor het laatst in 1992 geteld.

Tabel 1 geeft een overzicht van de geïnventariseerde kavels en de waarnemers.

Figuur 1 is een terreinschets met geïnventariseerde kavels.

Figuur 1. Ligging waarnemingskavels

Tabel 1 Onderzochte kavels met waarnemers in 1994.

Kavel	Waarnemer	Kavel	Waarnemer
1a	L.J. Snellink	31	W.J. Kooy
1b	C. Fonhof	32	W.J. Kooy
2	H.P. van der Meer	34	H.P. van der Meer
3	G. Rozeboom	43	L. van Dam
4/5	J.W. Hooijmans	51	B. Jacobs
6	H. Wanders	61	P. Berkepeis
8	A.A. Dijkstra	62	J. Bosland
10/12/76	W. Calame	65	N.E. Kösters
12a	J.W. Hooijmans	71	G. Drost
13	F. Hooijmans	72	A. Remeus
13s	N.C. Hoogendoorn	73	A. Remeus
14	F. Hooijmans	74	A. Remeus
15	J.P. Oppentocht	75	J. Regeer
16	J.P. Oppentocht	77	N.C. Hoogendoorn
17a	W.S. Hooijmans	83	J.J. van As
17b	G.F. Wilmink en H. Wilmink-de Wijs	85	J. Schouten
		91	P. Berkepeis

Staartmezen

De resultaten in 1994

In tabel 2 is het aantal territoria per kavel te vinden.

In de 33 geïnterpreteerde kavels werden 7737 territoria vastgesteld volgens de BMP-methode van het Sovon.

Inbegrepen zijn de 61 Aalscholvers in kavel 45, waarin verder niet geteld is. In 1993 werden van deze reeks 30 kavels geteld zodat dit aantal gebruikt wordt om de resultaten in de jaren 1993 en 1994 te vergelijken.

Het aantal soorten in 1994 was 95, de "Soepeend" niet meegerekend, twee meer dan in 1993.

In de 30 te vergelijken kavels was het aantal territoria 7163 in 1993. In 1994 was het 7474.

Een stijging van 311 of 4,3%. De laatste daling van het totaal aantal territoria deed zich in 1991 voor.

Evenals 1993 kan 1994 als een "stabiel" jaar voor de broedvogelbevolking in Meijndel gezien worden.

Extreme stijging of daling van de aantallen kwam niet voor. De meeste eendensoorten gingen vooruit.

Dit zou evenwel ook een gevolg kunnen zijn van de gewijzigde telmethode (Van Dijk: 1993). Deze methode gold vorig jaar ook, toen daalde de eendenpopulatie. Echter door het meetellen van groepen eenden ook in eclipskleed ontstaan hogere aantallen. Eenden in groepsverband komen nogal onregelmatig voor in de kavels. Als een waarnemer zo'n groep treft gaat het aantal territoria omhoog.

Winterkoning, Heggemus en Roodborst gingen weer vooruit. Heel duidelijk is de stijging bij de Zanglijster, een soort die jaren achtereen in aantal verminderde. Enkele trekvogels als Braamsluiper en Grasmus namen nog toe, maar de Zwartkop verminderde in aantal. De Barmsijs werd nog aangetroffen in kavel 77; deze soort is praktisch uit het duin verdwenen om onbekende redenen. De Goudvink daarentegen is stijgend naar het niveau van voor 1989. In dat jaar bleek de populatie gehalveerd. De Geoorde Fuut verminderde in aantal, evenals in 1993. De schommelingen in de Meijndel-populatie van deze soort kunnen goed te maken hebben met het weer volop beschikbaar zijn van de traditionele broedplaatsen van deze soort (Heidevennen). Door veel regen zijn deze plaatsen weer meertjes geworden.

Buiten de in de tabel voorkomende soorten werd ook nog melding gemaakt van een Visdief in kavel 4/5 en een ^{Grote} ~~Kleine~~ Mantelmeeuw in kavel 17. Het doorgeven van deze soorten op de Sovon-lijst gebeurt plichtsgetrouw (aanwezigheid van een individu in terrein). Van een broedterritorium laat staan een broedgeval was absoluut geen sprake.

In tabel 2 wordt voor het eerst melding gemaakt van een Duinpieper. Deze soort werd in de broedtijd niet eerder gezien. Het is zeer de vraag of er echt een territorium van deze soort was. Voor toelichting bij dit geval wordt verwezen naar de rubriek "Verschenen soorten".

Tabel 3 geeft een overzicht van de mate waarin soorten zijn toegenomen of afgenomen in vergelijking met het voorafgaande jaar.

Tabel 2

Broedterritoria in 1994

Blad 1

Kavelnummer:	1A	1B	2	3	4/5	6	8	10,12,78	12A	13S	13	14	15
Aantal bezoeken:	9	11	12	10	10	12	7	16	11	10	10	11	12
Bijzonderheden:													
Dodaars	4	1	12	3	5	9		5	2	0		0	
Fuut	6	4	8	5	4	4		5	2	1		6	
Geoorde fuut			1	1	1								
Aalscholver													
Knobbelzwaan	0	1	2	1	2			2				2	0
Nijlgans	1			1				1	1			2	
Bergeend		1	1		0			1	1	0	0	2	1
Krakeend	2	1	6	3	3			6	1			15	1
Wilde eend	8	4	7	3	4	5		9	1	2		14	2
Soepeend								0	1				
Slobeend	2	1	0		0	1		0		0		13	
Tafeleend	4	2	7	9	12	2		8	1	0		33	1
Kuifeend	20	4	20	15	12	1		17	1	0		22	0
Havik													
Buizerd								0	1				
Torenvalk	2		0	1	0		0	1	1	0		0	
Boomvalk		1	0	1		1		0	1				
Fazant	1	2	5	4	3	5	4	4	6	1	1	1	1
Porseleinhoen						1							
Waterral	2	0	3		0	2		2		1		1	2
Waterhoen	7	2	7	1	3	5		4	1	1		5	2
Meerkoet	28	14	40	15	26	27		39	4	6		34	7
Scholekster			0					0				0	1
Kievit		0						0				0	2
Houtsnip						1		0					
Wulp		0	0					1	1	0			0
Stormmeeuw			2		0			1		3	0	4	0
Holenduif			0					0	1				2
Houtduif	5	10	17	8	7	14	12	27	20	6	4	6	4
Turkse tortel													10
Tortelduif	3	2	3	2	1	2	2	1		1	1	1	2
Koekoek	2	2	4	2	1	4	2	3	2	2	1	2	1
Steenuil													2
Bosuil	1					1							
Ransuil			1										
Groene specht	2	0		2	1	1	2	3	3		1	0	
Zwarte specht								0					
Gr.bonte specht					1	1	1	0	2		1		
Kleine bonte specht													
Veldleeuwerik													
Boerenzwaluw													
Duinpieper			1										
Boompieper								4	7				
Graspieper								0		4	0	2	2
Witte Kwikstaart								0					3
Winterkoning	32	11	24	32	12	17	10	19	19	20	4	14	5
Heggemus	25	12	31	26	6	14	23	31	23	28	4	10	10
Roodborst	7	2	0	2	4	10	5	3	11	0	0	1	0
Nachtegaal	15	12	27	15	8	26	15	12	31	18	3	5	3

0 = soort wel waargenomen; geen broedterritoria.

Broedterritoria in 1994

vervolgblad 1a

Kavelnummer:	1A	1B	2	3	4/5	6	8	10/12/76	12A	13S	13	14	15	16+
Blauwborst										1		1		1
Gekr.roodstaart	2	1			0	3	4	3	9					
Paapje										0				
Roodborsttapuit		1	1	1				5	1	4	1		1	3
Tapuit			0							2		1	2	0
Merel	8	9	8	7	3	14	4	11	13	4	1	3	2	2
Zanglijster	2	1	2			2	1	1	3					
Grote lijster														
Sprinh.rietzanger	2	0	4	1	2	2	1	7	5	6	1	2	2	2
Snor			1											
Rietzanger			3		0	3				4	1	2		
Bosrietzanger		2	12	1	1	5		2	1	5	3	4		1
Kleine karekiet	50	38	83	44	18	48		13	4	21	1	51	11	10
Grote karekiet						1								
Spotvogel		1						0						
Braamsluiper		4	9	5	1	4	2	5	7	8	1	2	1	1
Grasmus	10	10	18	15	5	13	14	33	26	28	4	13	9	11
Tuinfluiter	3	3	3	3	3	5	2		4			3	1	1
Zwartkop	6	6	7	3	3	11	4	6	8	1	1	2	0	0
Fluiter														
Tjiftjaf	22	7	18	14	7	13	11	7	17	2	2	4	2	2
Fitis	68	57	50	46	28	56	58	38	70	34	14	25	13	20
Goudhaantje			0								0			
Gauwe vliegenv.														
Staartmees	3	2	3	3	3	3	3	8	3		2	1	1	1
Glanskop	1					3	3	2	2					
Matkop						1	1							
Kuifmees														
Zwarte mees														
Pimpelmees	5	4	1	3	5	12	5	11	9			3	1	1
Koolmees	10	5	7	5	6	10	16	25	25	6	3	3	2	2
Boomklever			0											
Boomkruiper						1		1	1					
Wielewaal									1					
Vlaamse gaai	1	1	3	3	3	3	3	3	5	2	1	2	0	1
Ekster	0	1	5	4	2	3	3	7	7	4	2	5	2	3
Kauw	1				2	1	4	7	3		2			
Zwarte kraai	0	2	3	3	2	2	2	1	3	2	2	1	1	1
Spreeuw	0	0			1	1		1	0					
Huisemus				1										
Ringmus					0			0	0					
Vink		1						1	0		1			
Groenling			0						0					
Putter									0					
Kneu	1	2	6	3	1		0	8	4	6		1	6	5
Barmsijs														
Goudvink	4	3	2	4	1	3	1	0	3			2	1	2
Rietgors	10	5	17	11	3	7		7	2	4	2	10	1	3
Totaal	388	255	495	332	216	384	218	422	381	238	65	336	105	168

0 = soort wel waargenomen; geen broedterritoria.

Tabel 2

Broedterritoria in 1994

Blad 2

Kavelnummer:	17A	17B	31	32	34	43	45	51	61	62	65	71	72	73
Aantal bezoeken:	11	10	8	8	6+	11		9	11	6	10	11	11	11
Bijzonderheden:														
Dodaars	7	3												
Fuut	2	1		1			0							
Geoorde fuut	4	1												
Aalscholver							61							
Knobbelzwaan	1													
Nijlgans	1					0		1			0	1		
Bergeend	0													
Krakeend	4	1		1										
Wilde eend	3	5		2	0	7			1					
Soepeend	1													
Slopeend														
Tafeleend	9								1					
Kuifeend	12	5		1		3			1					
Havik											0			
Buizerd											0	0		
Torenavalk	1				0						0			1
Boomvalk	0										0			
Fazant	3	3	3	1	3	3		11	3	2	4	4	2	9
Porseleinhoen														
Waterral														
Waterhoen	3	1				2			3			0		
Meerkoet	15	11		6		3			3			1		
Scholekster	1		1	1	1	2								
Kievit	2													
Houtsnip								1	0			1		
Wulp	0													
Stormmeeuw	1													
Holenduif														
Houtduif	8	8	9	7	3	30		15	15	30	9	1	1	30
Turkse tortel				1										
Tortelduif	2	2		1	0	1			1	1				
Koekoek	2	2			1	1		1	2	2	2	1		1
Steenuil														
Bosuil								1			1	2	1	
Ransuil					0									
Groene specht			1	1		2		2	0	2	2	4		1
Zwarte specht														
Gr.bonte specht	1					2		6	1	2	1	2	2	
Kleine bonte specht														
Veldleeuwerik				1										
Boerenzwaluw								0						
Duinpieper														
Boompieper								1					2	4
Graspieper	4	1	1	1	4									1
Witte Kwikstaart				1										
Winterkoning	19	9	2	4	1	19		10	14	15	9	8	2	8
Heggemus	21	18	9	7	12	17		9	21	5	6	8	1	29
Roodborst	1		3	5	0	12		16	26	19	5	7	13	10
Nachtegaal	10	8	5	7	4	19		10	8	10	11	10		22

0 = soort wel waargenomen; geen broedterritoria.

Broedterritoria in 1994

vervolgblad 2a

Kavelnummer:	17A	17B	31	32	34	43	45	51	61	62	65	71	72	73
Blauwborst	2													
Gekr.roodstaart						1		6	6	5	9	5	1	3
Paapje		1			1				1					
Roodborsttapuit	3	1	1		4							1		1
Tapuit	1	1			0									
Merel	5	3	3	4	3	16		16	21	12	8	10	4	17
Zanglijster				1		3		1	3		0	1		1
Grote lijster													1	
Sprinh.rietzanger	3	4		1	4			0						4
Snor														
Rietzanger														
Bosrietzanger		1												3
Kleine karekiet	29	15			2	11			3					1
Grote karekiet	1													
Spotvogel														
Braamsluiper	5	2	1		2	2		2	3	1		2		4
Grasmus	21	16	6	5	18	4		4	6	7	4	13		52
Tuinfluit	3					3		2			0	1		10
Zwartkop	2		1	1		10		7	4	6	2	4	3	4
Fluiter								1						
Tijftjaf	4		1			12		13	12	10	8	7	7	16
Fitis	52	26	18	15	16	66		43	17	40	27	23	5	66
Goudhaantje													1	
Gauwe vliegenv.														
Staatmees	2	1	1	1		3		4	7	2	2	1	1	4
Glanskop						1		7	4	1	2		1	1
Matkop														
Kuifmees													2	
Zwarte mees													1	
Pimpelmees	3					7		21	15	6	11	5	5	6
Koolmees	3	1	2	1	0	10		31	23	22	11	9	6	14
Boomklever								2				1		
Boomkruiper								7		2	1	1		
Wielewaal								1		1				
Vlaamse gaai	3	2			0	4		3	6	3	2	1	1	3
Ekster	4	2	4	3	3	2		5	8	5	3	3		7
Kauw	3			2		5		39			1	2	1	
Zwarte kraai	2	2	1	1	0	3		2	3	0	1		1	2
Spreeuw				2		1		15		0	2			
Huismus				5										
Ringmus				1										
Vink						0		2			0	1	3	
Groenling			1	1		0							1	1
Putter														
Kneu	10	4	3	5	6	1								4
Barmsijs														
Goudvink	2					2			1		0	0		
Rietgors	5	6			0	1								
Totaal	306	167	77	97	88	291	61	318	243	211	144	150	85	340

0 = soort wel waargenomen; geen broedterritoria.

Tabel 2

Broedterritoria in 1994

blad 3

Kavelnummer:	74	75	77	83	85	91	Totaal alle kavels
Aantal bezoeken:	11	12	10+		7	11	
Bijzonderheden:							
Dodaars		1		6			60
Fuut		1	1			1	53
Geoorde fuut							12
Aalscholver*							61
Knobbelzwaan							11
Nijlgans			0			1	10
Bergeend		1	2				11
Krakeend		1	1				49
Wilde eend	6	1	1	2		7	98
Soepeend							3
Slobeend			0				17
Tafeleend		1	3	1			98
Kuifeend		3	11	3		2	162
Havik		1					1
Buizerd			0				1
Torenavalk			0	1	1		9
Boomvalk			1				5
Fazant		6	4			1	100
Porseleinhoen							1
Waterral							14
Waterhoen	1	2	1	2		9	65
Meerkoet		2	7	6		8	313
Scholekster	1					1	10
Kievit	1						8
Houtsnip							3
Wulp	1		0				3
Stormmeeuw							13
Holenduif		1				7	11
Houtduif	1	10	15	3	3	30	401
Turkse tortel							1
Tortelduif			2	1		1	34
Koekoek		3	1	1		1	51
Steenuil						1	1
Bosuil			1			3	11
Ransuil							1
Groene specht		2	1	1	2	4	40
Zwarte specht						1	1
Gr.bonte specht			1	1	2	10	37
Kleine bonte specht						1	1
Veldleeuwerik							1
Boerenzwaluw						2	2
Duinpieper							1
Boompieper		2					20
Graspieper		1	0				24
Witte Kwikstaart						2	3
Winterkoning	1	8	10	11	6	35	416
Heggemus	3	15	11	10	3	17	482
Roodborst		3	6	2	5	27	205
Nachtegaal		11	7	13	9		359

0 = soort wel waargenomen; geen broedterritoria.

Broedterritoria in 1994

vervolgblad 3a

Kavelnummer:	74	75	77	83	85	91	Totaal alle kavels
Blauwborst							5
Gekr.roodstaart		4	1	4	3	2	72
Paapje							3
Roodborsttapuit		1	2				32
Tapuit			0				7
Merel	1	8	6	3	3	36	268
Zanglijster			0		1	12	35
Grote lijster						2	3
Sprinh.rietzanger	1	2	0				56
Snor							1
Rietzanger							13
Bosrietzanger	1						42
Kleine karekiet		1	3	7			464
Grote karekiet							2
Spotvogel							1
Braamsluiper		2	3	3	1	1	84
Grasmus	2	14	11	4	5		401
Tuinfluit		1	1	2		3	57
Zwartkop	1	4	4	4	3	9	127
Fluiter							1
Tijftjaf	1	7	6	8	5	9	254
Fitis	1	53	15	18	26	2	1106
Goudhaantje			0				1
Grauwe vliegenv.						3	3
Staartmees		2	1	2	1	6	77
Glanskop		1	1	1	4	9	44
Matkop				1			3
Kuifmees			2		2		6
Zwarte mees							1
Pimpelmees	1	6	4	4	4	32	190
Koolmees	1	15	5	6	5	35	325
Boomklever						9	12
Boomkruiper			0		4	13	31
Wielewaal				1			4
Vlaamse gaai		3	2	2	2	4	72
Ekster		8	2	1	1	5	114
Kauw				1	2	65	141
Zwarte kraai		2	3	4	1	4	57
Spreeuw				3	3	33	62
Huisvink						16	22
Ringmus							1
Vink			4		3	10	26
Groenling							4
Putter						3	3
Kneu		2	1				79
Barmsijs			1				1
Goudvink		2	1				34
Rietgors		1	0	1			96
Sub-totaal	25	215	166	144	110	495	7737

0 = soort wel waargenomen; geen broedterritoria.

Vergelijking met 1993

De volgende 30 kavels zijn vergeleken: 1a, 1b, 2, 3, 4/5, 6, 8, 10/12/76, 12a, 13, 13s, 14, 15, 16, 17a, 17b, 43, 51, 61, 62, 65, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 83, 85 en 91.

Tabel 3.

Vergelijking 1993-1994 in 30 dezelfde kavels.
Percentages naar keuze toegevoegd.

Toename:

Soort	1993	1994	+	%	Soort	1993	1994	+	%
Dodaars	55	60	5		Roodborst	182	197	15	
Aalscholver	42	61	19	45	Blauwborst	4	5	1	
Knobbelzwaan	10	11	1		Roodborsttapuit	22	27	5	22,7
Nijlgans	8	10	2		Merel	227	258	31	13,6
Krakeend	45	48	3		Zanglijster	21	34	13	62
Wilde Eend	71	96	25	35	Grote Lijster	2	3	1	
Soepeend	1	3	2		Sprinkhaanriet-				
Tafeleend	77	98	21	27	zanger	45	51	6	
Kuifeend	136	161	25	18	Snor	-	1	1	
Torenvalk	7	9	2		Rietzanger	11	13	2	
Porseleinhoen	-	1	1		Kleine Karekiet	447	462	15	
Waterral	11	14	3		Grote Karekiet	-	2	2	
Waterhoen	58	65	7		Braamsluiper	58	81	23	39,6
Meerkoet	274	307	33	12	Grasmus	366	372	12	
Scholekster	5	7	2		Tjiftjaf	238	253	15	
Kievit	6	8	2		Fitis	1052	1057	5	
Houtduif	370	382	12		Staartmees	71	75	4	
Turkse Tortel	-	1	1		Glanskop	27	44	17	
Tortelduif	22	33	11	50	Kuifmees	5	6	1	
Steenuil	-	1	1		Pimpelmees	145	190	45	31
Bosuil	10	11	1		Boomklever	11	12	1	
Grote Bonte					Boomkruiper	23	31	8	
Specht	29	37	8		Spreeuw	44	60	16	
Kleine Bonte					Vink	22	26	4	
Specht	-	1	1		Goudvink	19	34	15	79
Duinpieper	-	1	1		Rietgors	88	96	8	
Winterkoning	373	409	36	9,6					
Heggemus	444	454	10						

Gelijk:

Soort	1993	1994			Soort	1993	1994		
Slobeend	17	17			Graspieper	18	18		
Havik	1	1			Witte Kwikstaart	2	2		
Buizerd	1	1			Paapje	2	2		
Boomvalk	5	5			Tapuit	7	7		
Houtsnip	3	3			Spotvogel	1	1		
Ransuil	1	1			Zwarte Mees	1	1		
Zwarte Specht	1	1							

Afname:

Soort	1993	1994	-	%	Soort	1993	1994	-	%
Fuut	62	52	10		Fluiter	3	1	2	
Geoorde Fuut	20	12	8	40	Goudhaantje	3	1	2	
Bergeend	13	11	2		Grauwe Vliegen-				
Wintertaling	3	-	3		vanger	5	3	2	
Sperwer	1	-	1		Bonte Vliegen-				
Fazant	98	93	5		vanger	2	-	2	
Wulp	4	3	1		Matkop	7	3	4	
Stormmeeuw	21	13	8		Koolmees	326	322	4	
Holenduif	12	11	1		Wielewaal	7	4	3	
Koekoek	51	50	1		Vlaamse Gaai	80	70	10	
Groene Specht	44	38	6		Ekster	114	103	11	
Boomleeuwerik	2	0	2		Kauw	156	137	19	
Boerenzwaluw	3	2	1		Zwarte Kraai	59	54	5	
Boompieper	21	20	1		Huismus	19	17	2	
Nachtegaal	349	343	6		Ringmus	6	-	6	
Gekr. Rood-					Groenling	8	2	6	
staart	84	72	12	14	Putter	7	3	4	
Tuinfluiter	60	57	3		Kneu	85	65	20	23,5
Zwartkop	140	125	15	10,7	Barmsijs	2	1	1	

51 soorten gingen vooruit, 13 bleven gelijk en 35 gingen achteruit.

(Opnieuw) Verdwenen soorten

Wintertaling

Kwam niet meer voor in de broedtijd. Vanaf 1990 tot en met 1993 was sprake van 1-3 territoria in kavel 14.

Daarvoor nog een geval in 1984. In het begin van de jaren 70 was de soort jaarlijks met ± 15 paar aanwezig, maar ging daarna steeds achteruit.

Sperwer

Niet meer aanwezig met territorium. Was broedvogel van 1991 tot en met 1993 (kavels 73, 91 en 72). Eerder nog een keer in 1986.

Boomleeuwerik

Deze soort is vanaf 1987 geen regelmatige broedvogel meer.

Voor 1977 waren er soms ruim 30 paar, daarna steeds minderend.

Kwam in 1989 en 1990 niet voor in het onderzochte gedeelte, in de jaren 1991 tot en met 1993 nog wel met 1 à 2 gevallen. In 1994 niet vastgesteld.

Bonte Vliegenvanger

Dit jaar niet aanwezig in kavel 91 (Voorlinden) waar deze soort vrij geregeld broedt.

Ringmus

Niet meer in het onderzochte gebied aanwezig. Steeds minderend in aantal vanaf 1990. Toen waren er nog ongeveer 20. Het geleidelijk verdwijnen van nestkasten zal een belangrijke oorzaak zijn van deze achteruitgang.

(Opnieuw) Verschenen soorten

Porseleinhoen

Een territorium in kavel 6, evenals in 1993 en 1984. Daarvoor nog een geval in 1982 in kavel 15.

Turkse Tortelduif

Werd gemeld (1) uit kavel 32 dat na 11 jaar weer werd onderzocht en waar deze soort destijds ook voorkwam. Het laatste geval in onderzocht gebied dateert uit 1991 in kavel 8. Ook territoria in 1990, 1987 en 1986, steeds 1 à 2. Was in de jaren 70 wat regelmatig aanwezig. Eerste aanwezigheid was in 1960 op 25 september in kavel 6.

Steenuil

Een broedterritorium in kavel 91, het binnenduinrandpark Voorlinden, dus buiten het eigenlijke duingebied. Vanaf het begin van het vogelonderzoek in 1958 tot nu toe kwam de Steenuil slechts eenmaal eerder voor in het duin, althans in het onderzochte gedeelte. Een broedgeval in 1979 in kavel 42 (waarnemer L.J. Snellink). Mogelijk heeft in 1974 nog een paartje gebroed nabij de Pompstationsweg.

In de jaren 60 werden waarnemingen gedaan van exemplaren in verschillende terreingedeelten en jaargetijden.

K. Waldeck (1965) geeft deze soort nog op als broedvogel in Meijendel, doch afnemend. In de jaren 20 en 30 hebben Steenuilen regelmatig in de duinstreek gebroed (J. Bouma, 1925).

Dit kan ook gestaafd worden aan de foto's die ons buitengewoon lid

F.P.J. Kooymans maakte van Steenuilen in het Sparregat in 1930 (zie Meijendel-Medelingen, aflevering 23, april 1992).

Kleine Bonte Specht

Ook dit territorium kwam voor in kavel 91. De soort is jaarlijks aanwezig, maar meestal net buiten het telgebied. In 1992 in het telgebied.

Veldleeuwerik

Een territorium in kavel 32. Werd voor het laatst in 1990 genoteerd, toen in kavel 17. In 1980 werden nog 31 paar vastgesteld.

Duinpieper

Van deze in de kuststrook zeer zeldzame soort in de broedtijd werd op 26 juni 1 exemplaar waargenomen in kavel 2. Er was geen typisch gedrag dat op een territorium duidde. Toch levert deze waarneming volgens de Sovon-handleiding een territorium op en als zodanig is dit ook aan het Sovon opgegeven.

Of er werkelijk een broedgeval of broedpoging achter deze waarneming zit kan betwijfeld worden. De Duinpieper heeft een opvallende en ver hoorbare balts en kan daardoor in door veel vogelkenners bezocht terrein niet over het hoofd gezien worden.

Het broedgeval dat met zekerheid vaststaat was in 1923 toen G. Tijmstra op 26 mei een nest met 6 eieren vond bij het Wassenaarse Slag (J. Bouma, 1925).

Het Sovon zou bij de BMP-methode nog eens moeten overwegen of een eenmalige waarneming van één individu tussen de datumgrenzen wel zwaar genoeg is om er een territorium aan te verbinden.

Grote Karekiet

Was mogelijk met 2 paar aanwezig, in elk geval met een paar. De kavels 6 en 17 waaruit deze soort territoriumhoudend werd opgegeven liggen tegenover elkaar. Een dubbeltelling is niet uitgesloten en van een uitsluitende waarneming is niet gebleken. De soort broedde ook in het duin in 1976, 1986, 1988, 1990 (2 paar) en 1991.

Snor

Een territorium in kavel 2. Dit is de zevende keer dat deze soort in de broedtijd aanwezig is in het duin. Eerdere gevallen. In 1972 en 1973 in kavel 1a, in 1984, 1986 en 1987 in kavel 2, in 1991 in kavel 13.

Vlaamse Gaai

Invloed beheer

Er is weer gekeken naar de aantalsontwikkeling van Nachtegaal en Fitis in begraasd en onbegraasd gebied. Daartoe werden de territoria van beide soorten in de kavels 6, 8, 61, 62, 65 en 71 opgeteld en vergeleken met de algemene trend. Het aantal Nachtegalen in 1993 en 1994 was precies gelijk; een beeld dat nagenoeg overeenstemt met de algemene ontwikkeling. Bij de Fitis was in het bewuste terreingedeelte een stijging van 4. Ook dit wijkt niet af van het algemene beeld. De Boompieper keerde ook dit jaar niet terug in het begraasd gebied. Gezien de handhaving van de aantallen Nachtegalen en Fitissen in begraasd gebied ligt de conclusie voor de hand dat directe nestverstoring door het vee niet vaak voorkomt. De Boompieper zal mogelijk verdwenen zijn doordat eertijds hoge grassoorten nu laag blijven door begrazing.

In kavel 10/12/76 werden veel beheersmaatregelen uitgevoerd.

Er was een verlaagde waterstand, er werd hout gekapt en een sprokkelhoutpad aangelegd. Een en ander gaf veel verstoring in de duinmeertjes (pan 27.2 en 27.4). Was het tijdstip van deze werkzaamheden wel overdacht?

Bijzondere waarnemingen tijdens het BMP-seizoen
(1 maart - 1 september)

Een Kwak in 2e zomerkleed verbleef op 10 juli in de kavels 16 en 17.

Een Kleine Zilverreiger was op 29 mei in kavel 16.

Op 16 augustus was een onv. Purperreiger in kavel 17, tevens twee exemplaren overvliegend op dezelfde dag.

Een Lepelaar was op 31 mei in kavel 16.

Een Rotgans in kavel 2 op 5 mei.

Op 23 juni een Krooneend in kavel 4/5.

Op 6 juli een Witoogeend in kavel 2.

Van de Wespendief wordt een broedgeval vermoed in een van de Wassenaarse parken. Op 21 en 31 mei en 19 juni was er een exemplaar boven de kavels 13s, 14 en 15.

De Havik werd broedend aangetroffen tussen 30 maart en 30 april. Werd verstoord in de periode tussen 30 april en 12 mei. Waardoor de verstoring optrad is niet bekend, ook niet of dit eventueel door mensen veroorzaakt werd. Waakzaamheid is zeker geboden. Na 12 mei is er nog een waarneming van 1 exemplaar in kavel 16 op 19 juni.

Een Zwarte Wouw op 24 april over 16.

Op 13 mei een Ruigpootbuiser over kavel 73.

Een Visarend werd gezien op 11 mei en 3 juni over respectievelijk de kavels 17 en 73.

Een Smelleken was op doortrek in kavel 2 op 11 mei, een Slechtvalk vloog op 27 maart over kavel 10/76 en op 3 april over kavel 73.

Voor zover valt na te gaan is de Kwartel nooit eerder in het duin gezien of gehoord. Nu is op 12 mei in kavel 75 een exemplaar gehoord.

Een Steltkluut was op 29 mei bij de regenwaterkwelplassen in kavel 16, samen met de Kleine Zilverreiger.

Noordse Sterns werden gezien op 23 mei, 4 stuks in kavel 2 en op 23 juli 1 exemplaar in kavel 10/76.

In laatstgenoemde kavel was op 23 juli een IJsvogel.

Een Roodkeelpieper werd gemeld op 29 april over kavel 73.

Gele Kwikstaarten zijn niet ongewoon op doortrek in april/mei, maar te melden valt dat zij vaak langdurig pleisteren bij het vee, al vliegen vangend.

Op 28 mei werd tijdens een excursie een Buidelmees gezien in kavel 6.

Een Grauwe Klauwier ♂ op 29 mei in kavel 2.

Twee Europese Kanaries vlogen op 24 april over kavel 71.

Op 23 juni was een Kruisbek in kavel 75.

Twee waarnemingen van de Roodmus; op 26 mei 1 exemplaar in 13s en op 7 juni 1 exemplaar langs fietspad bij kavel 75.

Tot slot nog de melding van een exoot; namelijk een Zilveroornachtegaal in kavel 13s op 10 mei.

Witte Kwikstaart

Literatuur

Hiervoor wordt verwezen naar het lijstje dat aan het eind van het jaarversl 1993 staat.

Voor het jaarverslag 1994 wordt hieraan toegevoegd:

Bouma, J.P. 1925

Het Haagsche Vogelboek, deel 1

Waldeck, K. 1965

Avifauna van 's-Gravenhage en Omstreken.

Beide destijds uitgegeven door de Vereniging voor Vogelbescherming 's-Gravenhage en Omstreken.

Slot

De Vogelwerkgroep Meijendel heeft steun en medewerking ondervonden van de NV DZH, met name van de hoofdafdeling Natuur- en Landschapsbeheer. Onze erkentelijkheid gaat vooral uit naar onze contactpersoon, de heer Hans Lucas. Ook de afdelingen Algemeen Secretariaat en Repro worden hartelijk bedankt voor het realiseren van het verslag. Tenslotte ook veel dank aan Caroline Fonhof, secretaresse van de werkgroep. Zij zorgde voor de tabellen 2 in deze jaarverslagen.

VOGELWAARNEMINGEN BUITEN DE BROEDTIJD

Koperwieken

VOGELWAARNEMINGEN BUITEN DE BROEDTIJD
september 1994 t/m februari 1995

A. Punt-Transect-Telling

Inleiding

Behalve de tellingen in het kader van het broedvogelmonitoringproject (BMP), vinden er ook inventarisaties plaats buiten de broedtijd. Deze wintertellingen vinden plaats in de maanden september 1994 tot maart 1995. In de eerste plaats zijn er de Punt-Transect-Tellingen die via het SOVON (Samenwerkende Organisaties Vogelonderzoek Nederland) voor het gehele land worden geregeld. Het doel van deze tellingen is het vaststellen welke veranderingen er jaar na jaar optreden in de aantallen van de in Nederland doortrekkende en overwinterende vogelsoorten. De indexcijfers die uit de resultaten kunnen worden berekend, kunnen onder andere gelden als relatieve maat voor de aanwezige aantallen. Behalve in de aantalsontwikkelingen kan dit project ook inzicht geven in de winterverspreiding van de soorten en de mate van voorkomen in de verschillende biotopen. Naast de landelijke trend kan ook worden gekeken naar regionale trends in verband met het te voeren terreinbeheer.

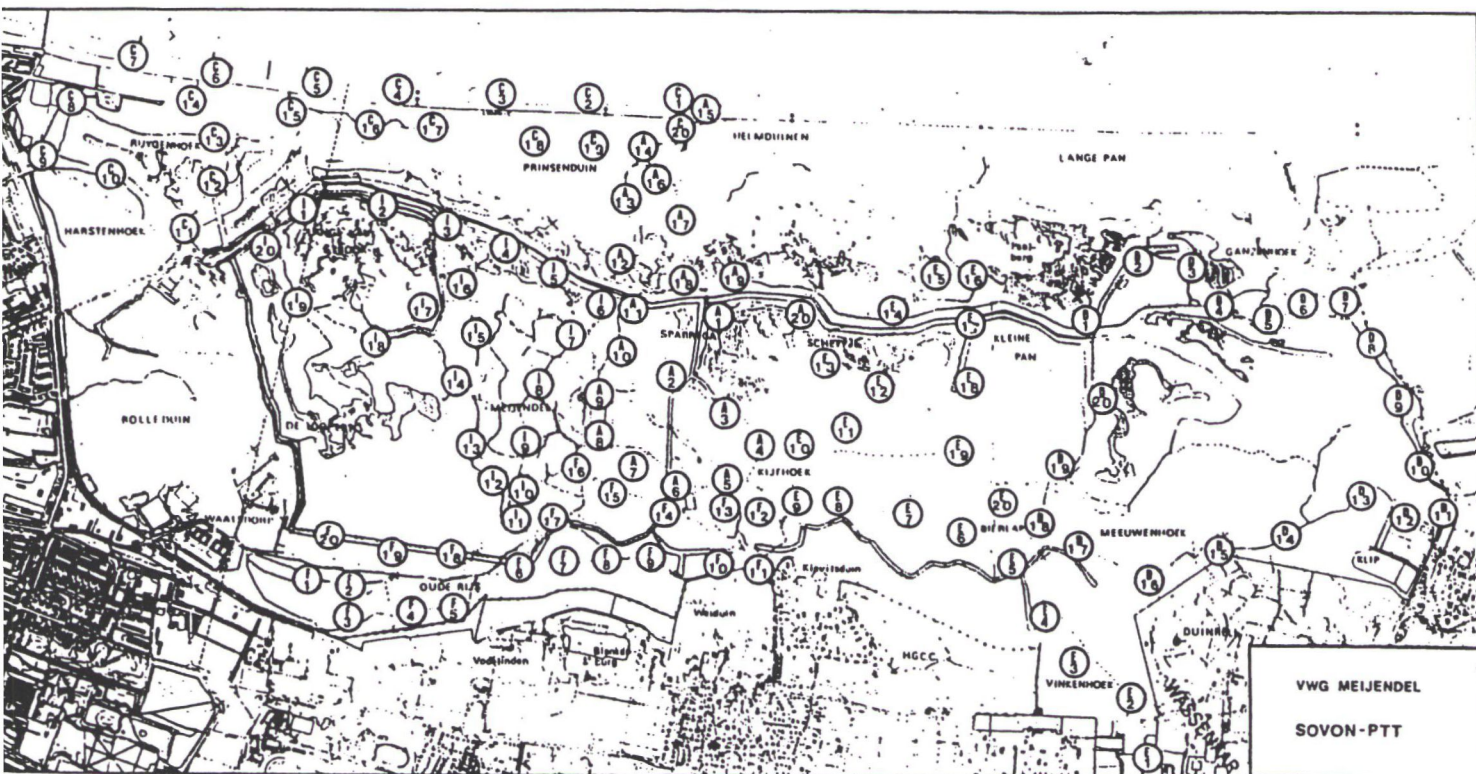
Methode

We volgen hierbij geheel de voorschriften van het landelijke PTT-project van SOVON. De tellingen vinden plaats voor het gehele land in de drie volgende perioden:
van 10 tot en met 25 november
van 15 tot en met 31 december
van 10 tot en met 25 februari

Binnen elke periode wordt de vastgestelde route één keer geteld. In elke route worden 20 vaste telpunten op kaart vastgelegd. Op deze punten worden gedurende precies 5 minuten alle waargenomen vogels genoteerd, dus ook de overvliegende exemplaren.

Er zijn in Meijendel zes routes uitgezet en geteld. In figuur 1 zijn deze zes routes aangegeven met de letters A, C, D, E, F en I. Van elke route zijn de telpunten te zien van 1 tot en met 20. Ze zijn respectievelijk geteld door:
H. Wanders, L.J. Snellink, J. Bosland, C. Fonhof, H. van der Meer en A. Remeus.
In november zijn er 5 routes geteld: A, C, E, F en I.
In december zijn er 3 routes geteld: A, F en I.
In februari zijn er 6 routes geteld: A, C, D, E, F en I.

Fig.1 PTT-routes met de verspreiding van de telpunten.

Resultaten van de Punt-Transect-Tellingen

In tabel 1 zijn voor elke maand de aantallen van de waargenomen vogels vermeld, zowel verblijvenden als overvliegende.

In kolom "exp" staat het totaal aantal exemplaren van de soort en in kolom "r" het aantal routes waar de soort is waargenomen.

Vaak kan men hierdoor ook iets van de groeps grootte en de verspreiding bepalen.

Route A heeft één telpunt aan de kust (punt 15) en route C heeft er zeven telpunten (punt 1 tot en met 7).

Daardoor worden er enkele soorten genoemd die alleen aan de kust gezien zijn namelijk Eidereend, Zwarte Zeeëend, Rotgans, Middelste Zaagbek en Drieteenstrandloper.

Tabel 1. Resultaten Punt-Transect-Tellingen 1994-1995

Soort naam	nov.'94 exp r	dec.'94 exp r	febr.'95 exp r	Soort naam	nov.'94 exp r	dec.'94 exp r	febr.'95 exp r
Dodaars	6 2	2 1	7 2	Holenduif	9 1		
Fuut	6 3	2 1	6 2	Houtduif	79 5	4 2	22 5
Geoorde Fuut			1 1	Bosuil			1 1
Aalscholver	24 4	7 2	19 5	Groene Specht	10 3	4 2	16 4
Roerdomp	1 1	2 2	1 1	Zwarte Specht	1 1		
Blauwe Reiger	1 1		2 1	Grote Bonte			
Knobbelzwaan	16 4	4 1	11 4	Specht	24 5	9 3	15 5
Kleine Zwaan		5 1		Kleine Bonte			
Wilde Zwaan		5 1	7 1	Specht	1 1	1 1	
Grauwe Gans	232 3	10 1		Boomleeuwerik			1 1
				Veldleeuwerik	30 3		2 1
				Graspieper	2 2		8 2
Rotgans			3 1	Witte			
Nijlgans		3 1	14 1	Kwikstaart			1 1
Bergeend			7 2	Winterkoning	51 4	22 3	31 5
Smient	12 1	4 1		Heggemus	18 5	6 3	40 6
Krakeend	19 2	14 2	9 3	Roodborst	96 5	13 3	21 6
				Roodborsttapuit			2 1
Wintertaling		3 1		Merel	131 5	58 3	28 6
Wilde Eend	62 4	20 3	39 5	Kramsvogel	302 4	105 2	
Slobeend	19 3	7 2	68 4	Zanglijster			6 6
Krooneend	13 1			Koperwiek	40 2		
Tafeleend	134 3	106 3	54 5	Goudhaantje	30 4	7 3	8 4
Kuifeend	226 4	159 3	131 5	Vuurgoud-			
Eidereend	2 1			haantje	1 1		
Zwarte Zee-eend			71 1	Baardmannetje	7 2	4 1	
Brilduiker	5 1	4 2	11 2	Staartmees	49 4	3 1	22 2
Nonnetje		8 1		Glanskop	10 4	4	10 4
				Matkop	1 1		
Middelste				Kuifmees		2 2	
Zaagbek	1 1		5 1	Zwarte Mees	5 2	3 1	1 1
Bruine Kiekendief	1 1			Pimpelmees	79 5	33 3	56 5
Blauwe Kiekendief	1 1			Koolmees	86 5	52 3	104 6
Sperwer	3 2	1 1		Boomklever	1 1	1 1	
Buizerd	3 3	2 2	8 4				
Torenavalk	2 2	1 1	2 1	Boomkruiper	4 1	7 1	7 2
Fazant	10 3	1 1	6 4	Vlaamse Gaai	25 4	19 3	19 5
Waterral	2 2	8 2	4 1	Ekster	94 5	51 3	87 6
Waterhoen	5 2	1 1		Kauw	202 5	108 3	234 6
Meerkoet	1405 4	298 3	128 5	Zwarte Kraai	199 5	43 3	80 6
Scholekster	1 1	3 1	12 1	Spreeuw	1758 4	16 1	15 2
Kievit	23 1			Huisemus	8 1		2 1
Drieteenstrand-				Ringmus			8 1
loper	20 1	18 1	45 1				
Watersnip	22 3		1 1	Vink	77 5	34 3	19 5
Houtsnip	2 1	1 1	2 2	Keep	4 1	1 1	

Tabel 1. Resultaten Punt-Transect-Tellingen 1994-1995 (vervolg)

Soort naam	nov.'94 exp r	dec.'94 exp r	febr.'95 exp r	Soort naam	nov.'94 exp r	dec.'94 exp r	febr.'95 exp r
Kokmeeuw	1266 3	12 2	15 3	Groenling	39 4	2 2	4 1
Stormmeeuw	30 2	15 1	13 1	Putter	16 3	15 1	16 1
Kleine				Sijs	6 1	8 1	26 3
Mantelmeeuw	65 3	2 1	5 1	Kneu	5 2		
Zilvermeeuw	2943 3	41 2	542 3	Frater	17 1	12 1	
Grote							
Mantelmeeuw	78 4		4 2				
Drieteenmeeuw	1 1		2 1	Barmsijs	4 2		
				Goudvink	15 4	5 2	3 2
				Rietgors			2 1
Totaal aantal routes	5	3	6		5	3	6

B. Tellingen per kavel

Methode

Op de tweede plaats worden er in de maanden september tot maart door meerdere BMP-tellers minstens één keer per maand "Sectorentellingen" gehouden, onder andere ten bate van terreinbeheer van het Duinwaterbedrijf Zuid-Holland. Hierbij heeft iedere teller in zijn BMP-kavel een vaste route uitgekozen. Deze route heeft men in maximaal 15 stukken verdeeld, waarbij zoveel mogelijk op landschapselementen is gelet.

Dan ontstaan er "Zichtsectoren".

Zo kan een kaal stuk duin en een duinbos elk een sector vormen.

In volgorde van de wandeling worden deze sectoren genummerd.

In elke sector worden alle vogels geteld, zowel de in het terrein aanwezige als de overvliegende vogels.

Resultaat van de kavelstellingen

In tabel 2 vindt men welke kavels zijn geteld en door wie.

In tabel 3 zijn de resultaten opgenomen van de totaalstellingen per maand.

In kolom "exp" staat weer het totaal aantal waarnemingen van de soort en in de kolom "kv" het aantal kavels waarin de soort is waargenomen.

De kavels 13s, 15, 16 en 17 grenzen aan zee.

Van alle getelde kavels hebben alleen de kavels 13, 72, 73 en 74 geen open water, de overige bezitten kleine of grote infiltratieplassen.

In figuur 2 zijn de getelde kavels gearceerd.

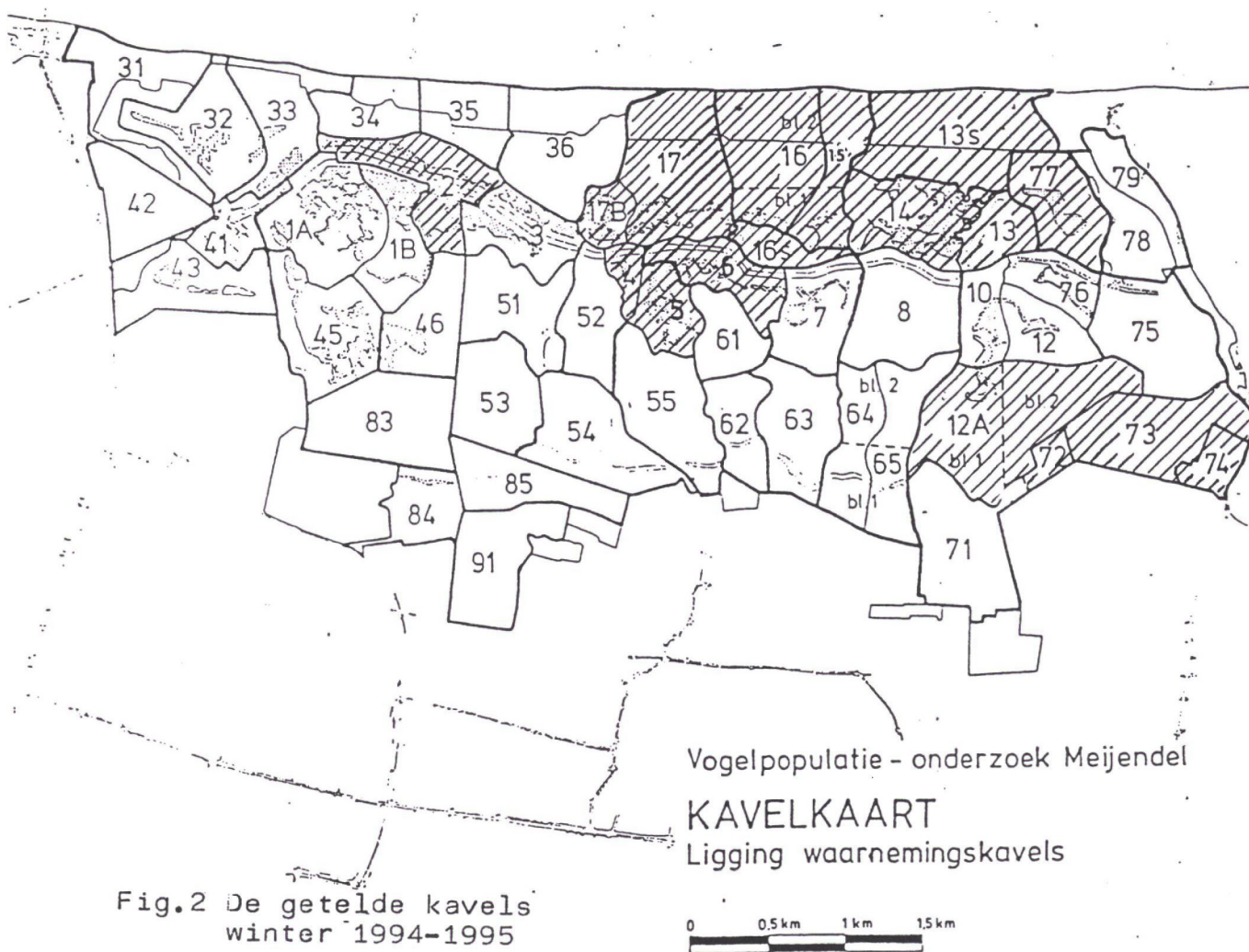

Fig.2 De getelde kavels
winter 1994-1995

Tabel 3. Resultaten wintertellingen per kavel 1994-1995

soort naam	sept.'94 exp kv	okt.'94 exp kv	nov.'94 exp kv	dec.'94 exp kv	jan.'95 exp kv	febr.'95 exp kv
Dodaars	65 9	37 7	10 5	11 4	14 6	12 4
Fuut	60 10	31 8	12 5	4 2	1 1	3 2
Roodhalsfuut		2 2	2 2	1 1		
Kuifduiker					1 1	
Geoorde Fuut	1 1					
Aalscholver	29 7	29 7	40 7	23 5	28 5	18 7
Roerdomp	1 1			1 1		2 2
Blauwe Reiger	13 8	4 4	6 3	7 5	10 7	2 2
Knobbelzwaan	19 7	30 7	23 4	31 5	13 5	19 7
Kleine Zwaan			1 1			
Wilde Zwaan			9 2	14 3	19 2	13 2
Rotgans				25 1		
Grauwe Gans		2 1	109 4	5 1		2 1
Brandgans				3 1		
Nijlgans		4 1	3 1	4 1	2 1	4 2
Bergeend				1 1	4 1	13 3
Smient	5 1	5 2			8 1	
Krakeend	114 6	114 7	198 6	66 6	31 4	18 3
Wintertaling	15 3	8 4	74 4	29 3	21 3	61 2
Wilde Eend	14 5	22 6	105 9	122 7	53 8	70 9
Pijlstaarteend	2 1		7 2	5 3		
Slobeend	20 4	62 3	134 4	28 3	11 2	8 2
Krooneend	18 2	17 1				2 1
Tafeleend	204 10	154 8	150 7	193 6	158 7	143 9
Kuifeend	258 9	195 10	256 9	228 6	199 8	244 9
Brilduiker		1 1	8 2	5 1	12 4	14 4
Nonnetje		1 1		1 1	18 4	14 5
Blauwe						
Kiekendief	1 1	1 1	2 2	1 1		
Havik		3 2	1 1			
Sperwer	7 6	12 8	7 6	4 4	3 3	
Buizerd	7 5	9 7	6 2	7 5	8 7	8 6
Torenvalk	9 6	7 7	1 1	2 2	1 1	2 2
Smelleken	1 1					
Boomvalk	7 6					
Slechtvalk		1 1				
Patrijs					1 1	
Fazant	10 8	16 6	4 2	10 6	12 3	6 5
Waterral	14 8	26 6	25 7	17 6	11 6	3 2
Kwartelkoning	1 1					
Waterhoen	25 8	20 7	21 7	6 4	7 5	2 2

Tabel 3. Resultaten wintertellingen per kavel 1994-1995 (vervolg)

soort naam	sept.'94 exp kv	okt.'94 exp kv	nov.'94 exp kv	dec.'94 exp kv	jan.'95 exp kv	febr.'95 exp kv
Meerkoet	1574 11	1993 10	2046 9	891 7	696 9	406 9
Goudplevier					1 1	
Zilverplevier	7 1					
Kievit	2 1	23 2	1125 3		1421 1	
Drieteen- strandloper			18 1			
Bonte Strandloper					45 1	
Bokje		1 1			1 1	
Watersnip	18 4	30 4	29 4	25 4	28 5	4 2
Houtsnip		5 2	10 6	6 5	15 5	15 7
Wulp					218 1	2 1
Zwarte Ruiter			1 1			
Tureluur					1 1	
Witgatje	6 2					
Oeverloper		2 1				
Kleine Jager		1 1				
Kokmeeuw	31 3	16 3	64 3	44 3	245 4	
Stormmeeuw	10 1	7 2	5 1	45 2	30 2	
Zilvermeeuw	4 1	29 4	25 4	43 4	91 4	20 2
Kleine Mantelmeeuw	40 2	61 3	23 3	25 2		10 1
Grote Mantelmeeuw	4 2	11 2	6 2			3 2
Visdief	3 1					
Holenduif			5 1			
Houtduif	199 11	99 11	63 10	62 7	40 7	10 5
IJsvogel	1 1					
Groene Specht	6 4	6 4	3 2	5 4	4 4	1 1
Grote Bonte Specht	6 2	11 2	7 3	5 2	6 3	5 3
Boomleeuwerik		2 1				
Veldleeuwerik		115 6	153 3		154 3	10 3
Strandleeuwerik			4 1			
Oeverzwaluw	2 1					
Boerenzwaluw	184 4	2 1				
Huiszwaluw	78 2					
Grote Pieper		1 1				
Duinpieper		1 1				
Graspieper	39 6	92 9	25 4	14 5	75 6	7 5
Winterkoning	59 11	81 9	90 9	39 7	52 9	41 9
Heggenus	74 8	59 9	35 10	17 6	16 6	16 7
Roodborst	79 9	98 9	207 10	36 8	38 10	8 4
Blauwborst	1 1					
Zwarte Roodstaart		1 1				

Tabel 3. Resultaten wintertellingen per kavel 1994-1995 (vervolg)

soort naam	sept. '94 exp kv	okt. '94 exp kv	nov. '94 exp kv	dec. '94 exp kv	jan. '95 exp kv	febr. '95 exp kv
Gekraagde Roodstaart Paapje Roodborsttapuit Tapuit Beflijster	9 6 4 2 7 5 12 5	3 3	1 1			
Merel Kramsvogel Zanglijster Koperwiek Grote Lijster	72 11 2 1 52 7 10 1	137 11 397 9 293 11 1262 9 1 1	224 10 431 9 6 4 36 5	90 8 68 7 2 1 1 1	136 11 148 7 14 3 495 5	33 10 1 1 1 1
Sprinkhaan- rietzanger Kleine Karekiet Grasmus Tuinfluiter Zwartkop	1 1 6 4 2 2 1 1 22 8	1 1 8 4		1 1		
Bladkoninkje Tjiftjaf Scandinavische Tjiftjaf Fitis Goudhaantje	34 9 14 6 5 2	3 2 63 6	1 1 3 3 1 1 32 5	9 2	39 4	16 2
Grauwe Vliegenvanger Bonte Vliegenvanger Baardmannetje Staartmees Glanskop	1 1 2 2 6 1 44 4 4 2	48 5 57 7 10 5	34 3 47 6 3 3	7 2 41 4 1 1	5 1 33 3 13 5	1 1 22 3 7 4
Kuifmees Zwarte Mees Pimpelmees Koolmees Boomkruiper	1 1 4 2 211 11 132 11 3 3	3 1 7 3 94 11 145 11 7 6	1 1 2 1 115 10 70 10 1 1	1 1 4 1 56 8 53 6	3 2 1 1 62 9 46 9 4 3	3 1 51 9 62 9 4 4
Vlaamse Gaai Ekster Kauw	51 8 82 11 44 8	37 9 98 11 382 7	29 10 76 9 70 4	12 6 76 8 31 3	17 8 90 11 49 4	10 6 74 10 73 6

Tabel 3. Resultaten wintertellingen per kavel 1994-1995 (vervolg)

soort naam	sept.'94 exp kv	okt.'94 exp kv	nov.'94 exp kv	dec.'94 exp kv	jan.'95 exp kv	febr.'95 exp kv
Zwarte Kraai	70 9	133 11	50 7	91 7	67 11	26 9
Bonte Kraai				4 1		
Spreeuw	254 2	970 8	960 6	29 3	2100 1	
Ringmus	5 1	8 1				
Vink	24 5	213 9	106 8	24 5	38 9	4 4
Keep		37 7	16 3		1 1	
Groenling	3 2	12 3	69 4	13 3	1 1	4 1
Putter	1 1	3 1	1 1			
Sijs	9 2	57 5	37 4	19 2	33 2	34 2
Kneu	13 5	8 2	2 1			
Goudvink	5 2	10 4	13 6	11 5	2 2	
Appelvink		1 1				
Rietgors	25 7	16 6	2 2		1 1	
Soepeend			2 1			
Totaal aantal getelde kavels	14	14	13	11	15	13

Niet geteld zijn in: september kavel 13s
oktober kavel 13s
november kavels 13s en 77
december kavels 2, 12a, 13s en 77
februari kavels 13s en 77.

Enkele aanvullende opmerkingen bij de resultaten van beide tellingen

Totaal aantal waargenomen soorten 150.

Alleen overvliegend:

Grauwe Gans	Drieteenstrandloper	Veldleeuwerik
Rode Wouw	Wulp	Strandleeuwerik
Goudplevier	Kleine Jager	Grote pieper
Zilverplevier	Zwartkopmeeuw	Duinpieper
Kievit	Holenduif	Waterpieper
		Appelvink

De overige soorten zijn kort of lang verblijvend of overvliegend waargenomen. Echte Wintergasten, die de gehele winterperiode worden waargenomen zijn:

A. In grote aantallen:

Dodaars	Wilde Eend	Meerkoet	Heggemus
Aalscholver	Slobeend	Watersnip	Roodborst
Knobbelzwaan	Tafeleend	Meeuwen	Lijstersoorten
Wilde Zwaan	Kuifeend	Houtduif	Mezensoorten
Krakeend	Fazant	Graspieper	Kraaienfamilie
Wintertaling	Waterral	Winterkoning	

Tabel 2.

Waarnemers	Kavel
H.P. van der Meer	2
J.W. Hooijmans	4/5
H. Wanders	6
J.W. Hooijmans	12A
F. Hooijmans	13 en 14
Bart Dijkstra	13s
J. Oppentocht	15
J. Oppentocht	16
W.S. Hooijmans	17
G.F. Wilmink + H. de Wijs	17b
A. Remeus	72 t/m 74
N.C. Hoogendoorn	77
Totaal aantal kavels	15

B. In kleine aantallen:

Groene Specht	Vink
Kleine Bonte Specht	Groenling
Goudhaantje	Sijs
Baardmees	Goudvink

In de trektijd zijn er meerdere soorten die in grote aantallen overvliegen, onder andere Veldleeuwerik, Graspieper, Kauw, Spreeuw en Vink. Ook zijn er meerdere soorten die in flinke aantallen maar minder zichtbaar door de struiken zuidwaarts trekken onder andere Heggemus, Roodborst, Kleine Karekiet, Zwartkop, Goudhaantje, Koolmees en Pimpelmees. Dat laatste blijkt uit de ringverslagen van de laatste jaren.

Na de invallende korte, maar strenge ijs- en sneeuwperiode van eind december en vooral de eerste helft van januari 1995, trad de zogenaamde "Snow-rush" op. Jan Oppentocht meldde op 6 januari de volgende overvliegende aantallen in zijn kavels:

Kievit	1400	Veldleeuwerik	142	Koperwiek	483
Bonte Strandlopers	45	Graspieper	61	Spreeuw	2100
Wulp	218	Kramsvogel	43		

Futen en Dodaars hebben in september en sommige in oktober nog jongen te verzorgen.

Sinds enkele jaren heeft de Aalscholver in kavel 45 een kolonie gevestigd. Met de toename van het aantal broedende vogels zijn ook de waarnemingen van overvliegende vogels in de winterperiode steeds toegenomen.

Uit de PTT-Telling blijkt dat er vaak grote groepen meeuwen op het strand en de zee verblijven. Dieper in de duinen ziet men ook kleine aantallen Kokmeeuwen, Stormmeeuwen, Zilvermeeuwen en Kleine Mantelmeeuwen zwemmend en badend op de infiltratieplassen.

Boerenzwaluwen en Huiszwaluwen ziet men voornamelijk in september al trekkend boven de plassen fourageren en ook overnachten in de wilgen- en rietzomen.

Merel, Kramsvogel, Zanglijster en Koperwiek trekken vanaf eind september in meer en minder grote groepen door, maar zijn ook de hele winter, na een inzinking in december, in vrij grote aantallen aanwezig. Grote groepen Kramsvogels en Koperwieken blijven geruime tijd rondzwerven om zich te goed te doen aan de vele meidoorns, duindoorns en andere besdragende struiken. Als de bessen op zijn, ziet men ze verdwijnen naar elders. In februari waren ze zo goed als verdwenen.

Van de mezenfamilie zijn het de Kool- en Pimpelmezen, die de gehele winterperiode overal in het terrein aanwezig zijn. Ze zwerven vaak in gemengde groepjes fouragerend in de begroeiing rond, soms vergezeld van Glanskop- en Staartmezen. Baardmannetjes zijn het hele seizoen waargenomen, maar vooral in oktober en november, meestal in de rietkragen langs de plassen.

De duinen bieden blijkbaar aan de Kraaien en Eksters gedurende alle wintermaanden voldoende voedsel. Rondzwervende groepen van 15 tot 25 stuks van beide soorten zijn geen zeldzaamheid. De Vlaamse Gaaien fourageren meer als enkeling en zijn ook de gehele winter in het gebied aanwezig. De Kauwen ziet men, behalve in overvliegende groepen tijdens de trek, de hele winter vooral op de duinweiden in groepjes fourageren. Met de Bonte Kraai is het maar triest gesteld als we denken aan de grote aantallen van deze wintergasten in vroegere tijden.

En dan de Spreeuw?

Het is nog steeds een lust voor het oog om de grote groepen van deze drukdoende flierefluiter in de trekmaanden in ontelbare hoeveelheden te zien rondzwieren in golvende vlucht, om dan plotseling alle tegelijk te landen, ze bedrijvig rond te zien stappen, om dan onverwachts weer als één man op te stijgen en onder massaal gepiep en geruis van vleugels in de verte te verdwijnen.

De Kuifmezen en de Grote Bonte Spechten die gemeld zijn, kwamen voor het grootste deel voor in de kavels 72, 73 en 74 waar zeer veel naaldbomen zijn.

Nog enkele niet genoemde waarnemingen

Buiten de vorenvermelde tellingen zijn er nog enkele bijzondere vogelwaarnemingen gedaan.

Brandgans	Op 17 december trek van ± 800 exemplaren
Eenden	Begin november flinke doortrek van grondeleenden; een telling op 9 november in bijna het gehele terrein leverde 70 Wintertalingen, 273 Krakeenden en 275 Slobeenden op
Rode Wouw	Op 12 november 1 exemplaar over kavel 17
Visarend	Op 19 september 1 exemplaar in kavel 16
Slechtvalk	Op 18 oktober 1 exemplaar over kavel 13s en op 2 november 1 exemplaar over kavel 10/76
Bokje	Tussen eind september en half november 1 tot 8 exemplaren in de kavels 13s, 14, 15 en 16
Zwartkopmeeuw	Op 11 oktober 1 exemplaar over kavel 14
IJsvogel	Van september tot en met november geregeld 1 exemplaar in de kavels 71 en 74.
Grote Pieper	Tussen 21 september en 4 november totaal 25 exemplaren op trek, waaronder op 7 oktober 8 exemplaren
Duinpieper	Op 9 oktober 1 exemplaar en op 11 oktober 2 exemplaren trekkend over de zeeduinen
Waterpieper	Op 2 november 1 exemplaar over kavel 13s
Baardmees	Op 2 november 41 exemplaren in kavel 13s
Buidelmees	Op 25 september 2 exemplaren in kavel 13s
Klaapekster	Op 16 oktober 1 exemplaar in kavel 13s en op 19 oktober 1 exemplaar in kavel 8/64
Kruisbek	Op 15 oktober 25 exemplaren in kavel 77 en op 25 oktober 3 exemplaren in kavel 77
Appelvink	Op 9 oktober 1 exemplaar over kavel 73 en op 18 oktober 1 exemplaar over kavel 13s.

Aan deze waarnemingen hebben behalve bovengenoemde tellers ook meegewerkt: W. Calame, B. Berkepeis en R. Wanders.

Besluit

Het duingebied met zijn ligging aan de kust, zijn grote variaties in hoog en laag, met zijn droge en natte delen, met kale en rijkbegroeide stukken, met zijn verschillen in microklimaat, dit duin herbergt nog altijd een grote hoeveelheid vogels van diverse pluimage.

Hoewel in de loop der jaren meerdere planten- en diersoorten zijn verdwenen, is het nog altijd belangrijk het duin te koesteren en te beschermen als een waardevol natuurgebied.

De Vogelwerkgroep Meijendel heeft ook in dit verslagjaar veel medewerking ondervonden van het Duinwaterbedrijf Zuid-Holland, met name van de afdelingen Algemeen Secretariaat en Repro, die dit verslag realiseerden. Onze dank hiervoor.

Literatuur

M.F.H. Hustings en andere "Natuurbeheer in Nederland" 1985
Deel 3 "Vogelinventarisaties".

CBS/SOVON, Nederland. "Handleiding Punt-Transect-Telling".
Project Wintervogels. 1986.

Ringverslagen Vinkenbaan 1992 en 1993. R. Wanders.

Figuur 1 H. van der Meer.

Figuur 2 J. Oppentocht en H. Wanders.

Zwartkopmeeuw